

Kanadský Slovák

ZA BOHA, NÁROD A SLOVENSKO

The Canadian Slovak

FOR GOD, NATION AND SLOVAKIA

Volume - ročník 71 číslo 2

12. január 2013

Cena / Price: \$1.75

The past, the present, the future for all Canadians and Slovaks

We are rather lucky that Slovakia decided to become a nation of the world on New Year's Day in 1993. At first many of us thought that was foolish. It mixes up two important days of celebration, and most of the world knows only that first

one, New Year.

Then I thought it over and it made me think how wonderful it is that on the same occasion, we realize we were all devoted to the Slovak culture for centuries.

Continued on page 6

1993 - Birth of a Hockey Republic page 10

V Calgary viala slovenská zástava už 20. krát str.7

Kanadské internačné pracovné tábory str.6

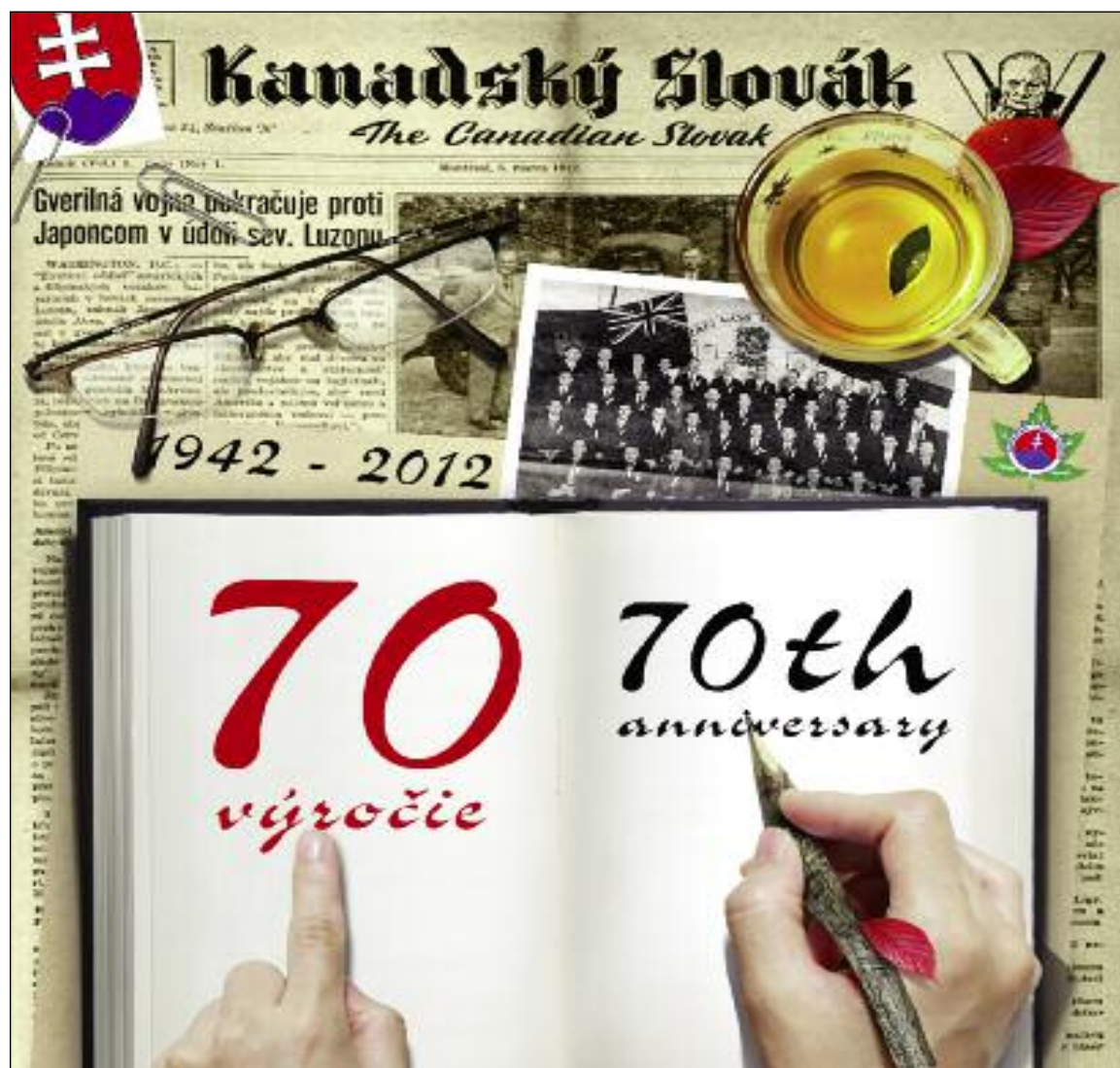

HOKEJISTKA

Deviateho októbra 2012 priletela z Londýna do Calgary nádejná reprezentantka Slovenského národného hokejového mužstva **Livia Lúčová.**

str.4

Uplynulý rok bol jubilejným pre náš týždenník Kanadský Slovák. Počas neho sme si článkami, úvahami, pozdravmi i fotografiami pripomínali 70 rokov jeho nepretržitého vydávania a informovania slovenskej komunity nielen v Kanade, ale aj v Amerike či doma, na rodnom Slovensku. Veríme, že aj v tomto novom roku bude priat' našim novinám a bude prinášať aktuálne i nadčasové informácie „o nás pre nás“. Držme si palce!

Rekapitulácia

Na spomienky sa zabudnúť nedá. Ani na tie negatívne, ktoré nám občas v uplynulom roku strpčovali život. Tlačiť však pred sebou vozík naplnený trpkými zážitkami z predošlého roka by bolo veľkou chybou. Možno by sme všetko nedokázali vyhodit' do smetí, ale bude lepšie, ak to odložíme medzi staré haraburdy, do zaprášeného kúta. Celý rok 2012 sme si kontinuuálne pripomínali, že Kanadský Slovák sa dožil sedemdesiatky nepretržitého vydávania, čo je vskutku úctyhodný vek. Odchodom do večnosti, či z iných dôvodov sme stratili niektorých našich čitateľov, ako aj tých, ktorí podporovali noviny svojim pozdravom alebo reklamou. Na druhej strane pribudli ďalší, noví priaznivci, a tak sme opätovne mohli mať niekoľkokrát v roku rozšírené, farebné čísla novin. Jeden z najkrajších momentov pre redakciu nastáva, keď

čitatelia vyjadria svoju spokojnosť, svoj názor a úprimne zaželajú dobré zdravie, veľa síl do ďalšej práce a porozumenie. Najviac sa to prejavilo snád' v predvianočnom období. A to aj vtedy, keď buď zavinením pošty či už z iného dôvodu sa nám "zapatrošilo" niekoľko mien darcov - podporovateľov, ale nakoniec prišlo vyriešenie a porozumenie. Napokon vianočnou zbierkou "Pod vianočný stromček Kanadského Slováka" sa znova dokázalo, že aj keď niektorí odchádzajú a iní prichádzajú, štedrosť čitateľov naďalej zostáva. Keď komusi zvoní umieračik, bolí to nielen najbližších, ale i priateľov. Aj v uplynulom roku sme niekoľkokrát sklonili hlavu a zotrelí si slzu. Odišli nielen niektorí naši čitatelia, ale i náš stály dopisovateľ so svojou rubrikou - Róbert Bajcar. Viac a viac sme sa zameriavali

na život nás, ktorí žijeme v Kanade, v našej novej vlasti. A súčasne sme sa vyhýbali zasahovaniu do slovenskej politickej scény, keďže si ju doma musia spravovať a riadiť iba tí, ktorí tam trvalo žijú a ktorých sa politické rozhodnutia priamo dotýkajú. Našou snahou bolo a je skôr propagovať náš domov v tejto časti sveta a ochraňovať jeho meno ako naše vlastné.

Ak nás v minulom roku zaťažili nejaké nepríjemnosti, v tejto chvíli si už vlastne ani nezaslúžia našu pozornosť. Záujem a dobrotivosť čitateľov ich vysoko prekonala. A práve to je základ, ktorý nám dodával silu a elán pri tvorbe našich (sedemdesiatjedenných) novin. Preto ešte raz Vám, čitateľom i priaznivcom, vyslovujem moju hlbokú a úprimnú vďaku.

Julo Behul

SPOLOČENSKÝ INFORMÁTOR - SOCIAL PAGE

Kanadský Slovák
The Canadian Slovak

Visit our website at
Navštívte našu internetovú stránku na
www.kanadskyslovak.ca

Published every Saturday
(47 times a year)
Vychádza každú sobotu
(47-krát do roka)

The newspaper is published with the financial support through grants from the Office for Slovaks Living Abroad (www.uszz.sk) in the Slovak Republic and from the Canada Periodical Fund – Aid to Publishers from the Department of Canadian Heritage.

Tieto noviny vychádzajú s finančnou podporou Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí (www.uszz.sk) na Slovensku a z Kanadského fondu pre periodiká - podpora vydavateľom z ministerstva Kanadského dedičstva.

Subscription rates in Canada \$65, United States \$90 and other countries \$120. Please mail your cheque to the editorial office.

Predplatné pre Kanadu \$65, do Spojených štátov \$90 a do ostatných krajín \$120.

Šeky na predplatné posielajte na adresu redakcie.

Editorial Office - Adresa redakcie
259 Traders Blvd. East, Unit 6
Mississauga, ON, L4Z 2E5

Telephone – Telefón
905-507-8004

Julius Behul
Editor-in-Chief
Šéfredaktor
editor@kanadskyslovak.ca

Daniel Sulan
Chairperson, Business Committee
predseda Hospodárskeho výboru
dsulan@ksliga.ca

Stanislav J. Kirschbaum
Chairperson, Editorial Committee
predseda Redakčného výboru
stankosk@glendon.yorku.ca

The Editorial Staff reserves the right to edit, shorten, correct, or not publish contributions of stories or photographs. Unsigned articles will NOT be published. Articles and photographs sent by regular mail will not be returned.

Redakcia si vyhradzuje právo príspevky skrátiť, redakčne upraviť, alebo aj neuverejniť. Nepodpísané príspevky neuverejňujeme. Rukopisy a fotografie poslané poštou nevraciamy.

Canadian Slovak League
Kanadská slovenská liga
Head Office - Hlavný úrad
259 Traders Blvd. East, Unit 6
Mississauga, ON, L4Z 2E5

Mary Ann Doucette
President/predsedička
madoucette@ksliga.ca

KALEN-DÁRIUM

Malý oznamovateľ

ZDARMA FREE Classified

V kolónke malého oznamovateľa môžete uvádzať svoje krátke oznamy (kúpa, predaj, informácie) po dobu vydania dvoch čísel Kanadského Slováka ZDARMA.

Placing a short ad (sales, information etc.) in this section for a period of two issues of Canadian Slovak will be

Pokiaľ zimné mesiace trávite v teplých krajinách, rada sa postarám o chod vašej domácnosti. Spolahlivosť zaručená. Prosím volajte Irene na čísle 647 706 8666

Od 1.januára 2013 ponúkam do prenájmu 3 izby, najradšej pracujúcim slobodným mužom. Kuchyňa, kúpeľka a obývačka spoločná. Prosíme volajte Irene na čísle 647 706 8666

Štefan Kuriš, deväťdesiatnik

Napísať o niekom "živé slová" znamená poznať ho osobne a kráčať s ním aspoň kúsok na ceste osudu.

Štefan Kuriš patrí k tým, ktorého väčšina torontskej slovenskej pospolitosti vnímala vždy v pevnom spojení s farnosťou sv. Cyrila a Metoda v Toronte a rovnako aj s Kanadskou Slovenskou Ligou. Slová ako "vzájomná pomoc", „dobročinnosť“ či „ochota poradiť“ patria mnohokrát iba k fráзам, no so Štefanom Kurišom sú stmelené v tom najúprimnejšom slova zmysle.

Mnohí z emigrácie "68" našli uňho priateľa, ktorý bol vždy tam, kde potrebovali radu a pomocnú ruku.

Štefan má dar vyjadriť svoj názor, ktorý sme sa naučili vážiť a rešpektovať. Tí, ktorí žijú v jeho blízkosti, vždy obdivovali jeho nemeniaci sa imidž,

ktorý vôbec neprežrádzal jeho vek. Keď bolo prednadväť rokov na slovenskej sv. omši v Mississaugu s gratuláciou oznámené, že oslavuje deväťdesiatku, viacerí si medzi sebou položili otázku, či to nie je omyl.

Štefan je tým, čím aj bol. Mužom, ktorý nestráca optimizmus - a stále dobrý, spoľahlivý kamarát. A navyše zástanca a podporovateľ Kanadského Slováka od jeho vzniku. Človek, ktorý aj po sedemdesiatich šiestich rokoch prežitých v Kanade pevne uchováva vo svojom srdci slovenský dvojkríž a lásku k národu, v ktorom sú pevne zasadené jeho korene.

Tí, ktorí sú dlhé desaťročia v jeho okruhu, ako aj "novší" priatelia mu k jeho mladistvej deväťdesiatke touto cestou úprimne a s radosťou žejajú dobré zdravie a Božie požehnanie.

Vedenie 7. zboru - klubu Kanadskej Slovenskej Ligy v Toronte sa s potešením pripája ku gratulantom, ktorých spája úcta k **Štefanovi Kurišovi**, deväťdesiatnikovi, ktorý bol a neustále je pevným pilierom miestneho zboru - klubu. Do ďalších rokov mu prevolávajú "Živio" a žejajú všetko najlepšie.

Hlavný výbor Kanadskej Slovenskej Ligy, ako i redakcia Kanadského Slováka vyslovujú svojmu dlhoročnému členovi a čitateľovi nášho týždenníka **Štefanovi Kurišovi** pri príležitosti jeho deväťdesiatich narodenín úprimné želania dobrého zdravia a gratuláciu k nestarnúcemu elánu.

MAGGIE POPPIN'S DAYCARE
European & Canadian nanny with 8 years experience is offering loving, fun and educational child care in safe environment in pet & smoke free home. I have cpr and also can provide references upon request about my previous jobs with children. My daycare will guarantee that there will not be more than 5 children (that includes my child) under the supervision of 1 adult.

Hours of operation are mon-friday from 7am-5:30pm.

I am located close to downtown Brampton on Main and Vodden intersection. Also available on weekend, evenings and overnight- if you need a little break, to go out shopping, weekend away or you are moving and need someone to look after your children while you are packing, I am here to help you out.

Contact maggie 647-836-4534 email: athletics58@gmail.com

KTO A KDE

Sts. Cyril and Methodius Parish
5255 Thornwood Dr., Mississauga, ON
L4Z 3J3 905-712-1200 Fax: 905-712-0974
e-mail: office@slovakparish.ca
web site: www.slovakparish.ca

Slovenský evanjelický kostol augsburgského vyznania sv. Pavla (Slovak Evangelical Lutheran Church of St. Paul) 1424 Davenport Rd., Toronto, Ont. M6H 2H8 Ont. Tel.: (416) 658-9793

Gréckokatolícka katedrála Narodenia Presv. Bohorodičky
257 Shaw St., Toronto, Ont. M6J 2W7
Tel.: /416/ 531-4836
web site: www.chramsk.slovak-net.com
Father Andrew Kormanik

Assumption Slovak Catholic Byzantine Church
1406 Barton St. East, Hamilton, Ont., L8H 2W5
Tel. 905 544-9166, www.church.assumptionslovakhall.ca

Rímsko-katolícky kostol sv. Cyrila a Metoda, 1532 Alexeis Rd. Windsor, Ontario. N8Y 4P2, tel: (519) 945-7063, Fax: (519) 945-0866

Slovenské evanjelické služby Božie v kostole Sv. Lukáša, 3200 Bayview Avenue, Toronto, M2M 3R7. Rev. Dusan Toth, D.D. Tel.: 416-2218900, e-mail cosloffice@sympatico.ca

St. Michael's Slovak Byzantine Catholic Church
2120 Byng Rd. (Walker/Tecumseh) Windsor Ontario N8W 3E2
Phone/Fax: (519) 258-4829

Rímsko-katolícky kostol sv. Cyrila a Metoda
204 Park St. North Hamilton, Ont.
(905) 529-6674 www.slovakchurch.com

Cathedral Mission of the Transfiguration
15 Church Lane Thornhill, ON L3T 2G4 - 905-477-4867
Divine Liturgy 8:45 am Sunday

Rímsko-katolícky kostol sv. Cyrila a Metoda
7187 2nd Ave. Montreal, QC H2A 3G8
(514) 721-1551

Catholic Church Protection of the Mother of God 464 Ritson Rd. S. Oshawa, Ont. L1H 5J9
Tel: 905-245-0629 Fr. Stephen Williams Adm.
email: holy.protection.byz@gmail.com

Slovenské veľvyslanectvo Slovak Embassy
50 Rideau Terrace, Ottawa, Ont. K1M 2A1
Tel.: (613) 749 4442 www.ottawa.mfa.sk

Honorary Consulate of the Slovak Republik Montreal
22, Place de la Madeleine
Dollard des Ormeaux Quebec, H9B 1W3
T: 514 585 2496 F: 514 421 1583
E: Slovex@slovex.com
Honorary Consul Mr. Dezider Michaletz

Honorary Consulate of the Slovak Republic
2nd Floor - 247 Abbot Street
Vancouver, B.C. V6B 2K7
Tel.(604) 682-0991 Fax: (604)- 904-0301
Honorary Consul Mr. Stanislav Lisiak

Honorary Consulate of the Slovak Republic
649 Brooker Ridge
Newmarket, Ontario
L3X 1V7 Canada
Tel.: 647 290 - 9304
Fax: (905) 898 - 0166
Honorary Consul Mr. Michael Martineck
E-mail : slovakconsulateto@gmail.com

Centrum kultúry a dedičstva kanadských slovákov 12 Birch Ave. Toronto, Ont.
(416) 939 3111 <http://www.slovak.com>

Slovenská Kanadská Národná Rada
Slovak Canadian National Council
135 West Beaver Creek
P.O. Box 1008, Richmond Hill, ON,
Canada L4B 4R9 tel. (905)771 - 9748
senc@rogers.com

Slovak Canadian Heritage Museum
Múzeum Slovenského Kanadského kultúrneho dedičstva
30 Harding Blvd. W. suite 516
Richmond Hill, ON L4C 9M3
(905)508-4871 e-mail:info@schm.ca

Torontské slovenské divadlo
www.torontskeslovenskedivadlo.com
divadlo@torontskeslovenskedivadlo.com

Východna Slovak Dancers Toronto
Mario Hrapko 416 845 5836
Dusan Dorich 416 806 4420

Slovak Domovina Dancers, Windsor, Ont.
Irene Timko Director, 519-969-2899
e-mail: timko.irene@gmail.com

Social pillar of Toronto's Slovak Community celebrates his ninetieth birthday

By Robert Smol

Around the world 1922 saw the first successful use of Insulin, the creation of the

Irish Free State, the first commercial radio license in Canada, and the launch of Reader's Digest magazine.

It was also the year that Stephan Kuris was born in Revuce Slovakia on December 21.

Last month friends and family gathered to commemorate Steve's ninetieth birthday recounting the memories of old and young who have been fortunate to know this social icon of Toronto's Slovak community.

The celebrations started with his weekly social volunteer group at St Cyril and Methodius Church in Mississauga and culminated on December 16th 2012 with a

special mass and luncheon in his honor with speeches from his immediate family and moving well-wishes from his relatives in Slovakia.

"We are thoroughly amazed at your ability to live" said his grandson Kevin Valickis. "They don't make guys like you anymore."

Steve came to Canada at age fourteen settling in Glace Bay Nova Scotia with his parents. In 1941 he started working in the coal mines until 1947 when he moved to Toronto with his new wife Bozena (Bessie). The couple were to have four children Edward, Steve, Richard and Debbie. After Bessie's passing Steve married Mary Petrik and they

have been together for the last twenty-seven years.

During his sixty plus years in Toronto Steve has been closely associated with the Slovak church community playing an active role in the Parish Council as well as the Canadian Slovak League.

Prior to blowing out his candles with the help of his four-year old great grandson Ethan Kuris, Steve made light of the fact that his 90th birthday coincided with the day some predicted the world was supposed to end.

"This is one reason we are celebrating today on the 16th of December just in case we are not going to be around" he said to much laughter. "I'm

overwhelmed at your well-wishes for me to continue and to be around for...I was going to say number of years but I am going to say a number of days, months or whatever the good Lord will grant me as I have to obey his wishes."

As a gesture of their appreciation and love all of Steve's grandchildren and his great grandson presented him with roses.

"After December 21 the days will be getting longer and so will Dad's years" said his son Edward in his closing remarks. "He is on his way to becoming a Centenarian so meet us here in ten years."

Titus Zeman pomáhal utiecť kňazom, komunistický režim ho zničil

Začal sa proces blahorečenia saleziána, ktorého mučila ŠtB. Viedol mladých kňazov za hranice.

„V čase, keď všetko išlo ku dnu, on sa rozhodol nás mladých zachraňovať,“ spomína kňaz Anton Srholec. Bol jedným z mladých klerikov, ktorých sa pokúsil salezián Titus Zeman previesť začiatkom apríla 1951 cez rieku Moravu.

„Nesloboda ho tak gniavila, že v nej nemohol žiť. Aby boli ľudia slobodní, obetoval svoj život,“ vraví Srholec. Skupinu pohraničníci chytili. Titus Zeman dostal trest 25 rokov, poslali ho aj do Jáchymova holými rukami pracovať s uránovou rudou. Prepustili ho po 13 rokoch, no zakazovali mu službu kňaza. Štátna bezpečnosť ho kontrolovala až do smrti v roku 1969.

Po rokoch zbierania dokladov a výpovedí svedkov sa teraz do Vatikánu dostala žiadosť o jeho blahorečenie. „Odovzdali sme sumár zhruba 12-tisíc strán dokumentov, a tým sa ukončila prvá fáza procesu blahorečenia na Slovensku,“ hovorí salezián Jozef Slivoň.

Ako to celé bolo?

Bolo veľmi skoro ráno na začiatku apríla 1951, keď skupina mladých bohoslovcov a starších kňazov vyrazila z Borského Mikuláša smerom k Morave. Neodradil ich rozmáčaný terén ani veľké riziko dolapenia pohraničníkmi.

Mali namierené do Rakúska a odtiaľ do Talianska. Komunistický režim v tom čase naberal na sile. Nepotreboval a nechcel kňazov. Odchod z krajiny bola jediná šanca pre mladých

bohoslovcov, ako doštudovať. Pre niektorých starších v skupine zase znamenal útek záchranu. Režim ich už prenasledoval a hrozilo im väzenie. Akcia bola mimoriadne utajená. Nevedeli o nej ani rodičia kňazov a klerikov. Ich vodcom bol saleziánsky kňaz Titus Zeman. Spoláhli sa naňho. O tom, že mal za sebou už dva úspešné prechody, v tom čase ešte netušili. Ani jeho skúsenosti však tentoraz nestačili. Skupina šla pomaly, boli v nej aj starší kňazi. K rieke sa nedostali po dvojdnovom putovaní okolo polnoci, ako mali v pláne, ale až nadržanom. Riziko dolapenia pohraničníkmi sa tak stupňovalo. Keď dorazili k Morave, zostali sklamaní, bola rozvodnená. „Bola to zúfalá situácia,“ spomína kňaz Anton Srholec, ktorý bol tiež v skupine. Všetci sa vody báli, bola veľmi studená a po dlhom pochode boli vyčerpaní. Zeman ako vodca preto rozhodol, že lepší bude návrat, ale radšej po menších skupinách. Do bezpečia sa dostali len šiesti z dvadsiatich dvoch. Chytili ranné vlaky a dostali sa do Kútov alebo Bratislavy. Zvyšných pohraničníci postupne pochytili.

Sadistické mučenie
Nasledovali mesiace mučenia pri výsluchoch Štátnej bezpečnosti (ŠtB). „Keď vypočúvali, tak na chodbe pustili gramofón. To preto, aby nebolo tak počuť výkriky mučených,“ hovorí Srholec. Viackrát z cely počul, ako z vypočúvacej miestnosti vyvliekli nehybné telá zamotané v deke. Boli takí dobití, že nevládali ani chodiť. Celý deň museli prestáť na

jednej nohe a keď nevládali, tak ich kopali do členkov. Titus Zeman nechcel nikdy na obdobie výsluchov spomínať. „Mučili ho mnohými neľudskými spôsobmi hodnými gestapákov, napríklad ho opakovane topili vo vedre s výkalmi,“ hovorí jeho synovec Michal Titus Radošinský. „Nechcel o tom vôbec rozprávať,“ spomína na to, že ako chlapec dobiedzal do ujkčka, ako svojho birmovného otca nazýval. Keď chlapec neprestával, Titus Zeman mu predsa opísal, ako ho večer budievali a vodili do chladnej miestnosti, kde ho prinútili sa vyzliecť. „Potom ti prikážu vliecť do kamennej jamy a musíš si tam ľahnúť na chrbát a oni ťa ešte ako ležiš, každú chvíľu polievajú studenou vodou. Nesmieš si ľahnúť inak, nesmieš sa schúliť do kľbka, aby si sa aspoň trochu chránil pred chladom,“ opisuje Radošinský spomienku v jednej zo svojich

kníh o Titovi Zemanovi. Potom sa ho už na nič nepýtal. Ujkček chcel už radšej zabudnúť a odpustiť. Koľko toho prežil, dosvedčuje aj ruženec, ktorý sa mu podarilo z väzenia poslať sestre zašitý v leme vesty. Mal 58 zrníčok. Každé ušľáľal z chleba po tom, ako sa vrátil z výsluchu.

Z väzenia do väzenia Eštebáci zo skupiny postupne priznania vytĺkli. Zemana prinútili podpísať, že bol vatikánskym špiónom. Prokurátor mu navrhoval trest smrti. Nakoniec ho Krajský súd v Bratislave 22. februára 1952 odsúdil za vlastizradu a vyzvedačstvo na 25 rokov väzenia. Spolu odsúdili dvadsať ľudí, medzi nimi aj tých, čo kňazom pomáhali. Sudca im dohromady dal trest 308 rokov. Titus Zeman postupne vystriedal rôzne väznice. Z Ilavy išiel do Mirova, odtiaľ do Jáchymova, nazývaného likvidačný tábor. Pracoval v takzvanej veži smrti, kde odsúdení, väčšinou kňazi, niekedy aj kladivom rozbíjali vyťaženu uránovú rudu a potom ju holými rukami museli nakladať do debničiek. Odtiaľ ho presunuli späť do Leopoldova a nakoniec do Valdíc. Po trinástich rokoch ho režim podmienčne prepustil na slobodu.

Pod dozorom
Slobodný sa však ani zďaleka cítiť nemohol. „Postupne sa jeho telo regenerovalo, pribral a navonok možno vyzeral lepšie. Vedel však, že je sledovaný a pod dozorom,“ hovorí Radošinský. Titus Zeman si preto veľmi dával pozor, s kým sa stretáva a kedy. Nechcel nikoho ohroziť. Bol pod neustálym psychickým

tlakom. Po prosbách sestry a Vajnorčanov ho zamestnali v textilných skladoch. Kňazskej službe sa nemohol venovať vôbec. Keď v roku 1967 začal komunistický režim poľavovať, Titus Zeman dostal povolenie slúžiť tiché omše. Po práci, v civilných šatách, pri bočnom oltári vajnorského kostola a bez verejnosti. Vajnorčania sa to však dozvedeli a začali na jeho omše potajomky chodiť.

Okupácia ho zničila
Začiatkom roka 1968 dostal súhlas aj na verejné omše a všetky kňazské povinnosti. Keď v auguste prišli okupačné vojská, Titus Zeman vedel, čo to znamená.

Režim opäť pritvrdil. To už srdce Tita Zemana nevládalo. Na jeseň dostal prvý infarkt. Bolesti v hrudi neodchádzali, 8. januára 1969 zomrel. ŠtB si nenechala ujsť ani jeho pohreb. Po rokoch našiel Radošinský správu o pohrebe aj so zoznamom účastníkov a zápisom ich slov. „Na tomto mieste odpočívajú bojovník, ktorý dobojoval, kňaz, ktorý doslúžil svoju celoživotnú svätú omšu,“ hovoril na pohrebe kňaz Andrej Dermek, jeden z účastníkov nedokončeného pochodu za hranice. Členovia výpravy sa na Zemana nikdy za neúspech nehneváli. Nebolo nám dané, aby sme cez riekku prešli, hovorovali. „Nehnevám sa, naopak, som hrdý, že mi to bolo dopriate. Som vďačný za zaujímavú cestu životom,“ povedal Zemanovi pri jednom náhodnom stretnutí v Bratislave v roku 1968 Srholec.

SME

Veriaci na celom svete prežívajú požehnaný "Rok viery".

Svätý otec Benedikt 16 vyhlásil rok 2012 - 2013 za "Rok viery". Rok viery dobre

prežijeme len vtedy, keď urobíme každý vo svojom živote "krok viery". To že slovenský národ je národom s veľkou vierou v pána Boha dokazuje aj naša ústava, ktorá je okrem iného založená na Cyrilo - metodejských tradíciách. Mnohí kresťania vo svete hovoria, že pápež Benedikt 16, vyhlásil "Rok viery" mimo iného aj preto, že nezabudol na výročia, ktoré sa v roku 2012 - 2013 uskutočnili a uskutočnia v krajine, ktorá je v samotnom

srdci Európy - v našom krásnom Slovensku. Tieto výročia si mnohí neuvedomujeme, ale sú pre našu cirkev veľmi dôležité.

Najdôležitejšie je 1150. výročie príchodu sv. Cyrila a Metoda na Slovensko v roku 863. Od roku 1412 oslavujeme sviatok Sedembolestnej Patrónky Slovákov - 600. sté výročie. Od roku 1712 oslavujeme Bratstvo Božského Srdca Ježišovho na Slovensku - 300. sté výročie. Od roku 1947 sme zasvätili

Slovensko Božskému srdcu - 65. výročie. Na Slovensku sa taktiež oslavuje 50. výročie otvorenia vatikánskeho koncilu v roku 1962.

A pre mňa ako maticiaru je rok 2013 veľmi dôležitý. V roku 1863 bola založená najstaršia národná, kultúrna a vedecká ustanovizeň na Slovensku - Matica slovenská, ktorá okrem národného piliera je založená na pilieri kresťanskom. Ani netreba Slovákom roztrúseným po celom slovenskom svete

pripomínať, že prvým predsedom Matice slovenskej bol jednoznačne zvolený rímsko katolícky biskup Mons. Štefan Moyses, a prvým podpredsedom významná duchovná osobnosť evanjelickej cirkvi - Mons. Karol Kuzmány. Preto sme my Slováci na "Rok viery", ktorá započal už v roku 2012, tak veľmi hrdí.

Ing. František Mrva
predseda MO MS v Košiciach
- M.Č. Myslava

Hokejistka

Deviateho októbra 2012 priletela z Londýna do Calgary nádejná reprezentantka Slovenského národného hokejového mužstva **Livia Lúčová**. Na letisku ju už očakávala trénerka a zopár spoluhráčok z jej budúceho mužstva v Banffe, Alberta. Odvtedy pretieklo pomerne veľa vody v rieke Bow a počas týchto dní je už druhou najúspešnejšou útočníčkou v celej Alberte, a to podľa počtu strelených gólov a nahrávok. Šestnásteho januára 2013 bude oslavovať svoje devätnáste narodeniny spolu so svojimi spoluhráčkami v banffskej Hokejovej akadémii priamo v ich domovskom mestečku v Banffe. Po jednom zo zápasov jej mužstva v Calgary som mal možnosť sa s ňou porozprávať a tak priblížiť nezvyklú cestu slovenského dievčatka, ktoré začalo závodne hrať hokej od 9 rokov za Hokejový Club 46 Bardejov (HC). V 12-tich rokoch prvýkrát nastúpila za ženské mužstvo Šarišanku (Prešov), ale hrala so striedavým štartom raz za chlapcov, raz za ženy. Ako 16-ročná prestúpila do Slovana Bratislava.

Livia, rok 2012 bol pre vás skutočne odrazovým vo vašej kariére, keď ste reprezentovali Slovenskú republiku na Majstrovstvách sveta do 18 rokov v Rusku. Ako ste sa dostali pod drobnohľad trénerov a kde sa to vlastne všetko začalo?

Vlastne mojou prvou ženskou reprezentáciou Slovenskej republiky bol rok 2012 na MS žien divízie v americkom Burlingtone. V roku 2011 som reprezentovala Slovensko na MS do 18 rokov ako juniorka v Rusku.

Pod drobnohľad trénerov som sa dostala po prvýkrát v 13-tich rokoch, keď som dostala prvú pozvánku do reprezentácie U 18. Začalo to tým, že si ma všimli v jednom zo zápasov ženskej ligy.

Ak som sa dočítal v oficiálnych zápisoch zo stretnutí, dali ste víťazný gól proti Rakúšankám a boli ste veľmi úspešná strelkyňa aj proti Francúzkam. Aké máte spomienky na tých päť zápasov na majstrovstvách sveta?

Áno a veľmi dobre si naň pamätám, pretože bol to náš posledný zápas na majstrovstvách sveta a šlo o to, či skončíme druhé alebo tretie. Ale na gól proti Francúzkam si spomínam asi najviac. Tento zápas sme vyhrali 2:1 a konečne sme po dvoch rokoch na majstrovstvách zdolali Francúzky. Bolo to niečo neuveriteľné, ako sme sa tešili. Najsmutnejším bol asi zápas proti Ruskám, ktorým sme podľahli 4:0. Povedala by som, že to bol veľmi vyrovnaný zápas, ale v poslednej tretine nám došli sily, pretože sme boli často vylučované, čo Rusky využili a nakoniec zvíťazili.

Slovenky obsadili druhé miesto. Mali ste istotu z radosti zo striebornej medaily. Ktorá z vašich spoluhráčok je vám najbližšia?

To nebola radosť, to bolo niečo neopísateľné, ako sme sa tešili. Prežívali sme to, ako keby sme vyhrali zlato, pretože bol to najväčší úspech U 18 na MS vôbec.

Čo sa týka spoluhráčok, tak so všetkými vychádzam dobre, ale asi v každom tíme sa nájde niekto, kto je niekomu najbližší.

Mne je najbližšia Alica Miháliková. Ona je moja taká druhá sestra, rozumieme si veľmi dobre, či už na ľade alebo mimo neho. Pamätám si, keď sme sa prvýkrát stretli. Bolo to na prvom reprezentačnom zraze U 18. Vtedy sme mali len 13 rokov a hneď sme si padli do oka.

Ako ste sa dostali do Kanady? Určite si vás niekto musel všimnúť a taktiež finančne prispieť na 10-mesačné štipendium v Banffe, kde súčasne navštevujete aj strednú školu.

Do Kanady som sa dostala vďaka MS žien v americkom Burlingtone, kde si ma všimli. Nadviazali sme kontakt. Všetko prebiehalo veľmi dobre a rýchlo. Ponúkli mi veľmi solídne štipendium, ja som neváhala a šla som do toho. Prispela mi naň aj moja rodina. Som veľmi rada, že som do toho šla, neľutujem. Navštevujem Banff Community High School a musím povedať, že je to veľmi dobrá škola.

Váš príchod do kanadskej hokejovej školy vám určite nesmierne pomôže vo vašom napredovaní. Ako to pociťujete? Myslíte si, že to bolo dobré rozhodnutie, napriek dlhému odlúčeniu od najbližších?

Myslím si, že toto bolo asi moje najväčšie rozhodnutie v živote, ktoré neľutujem. Vlastne toto bol vždy môj sen už od detstva - študovať a zároveň hrať hokej v Kanade alebo v USA. Pociťujem to hlavne v zlepšovaní sa v jazyku a hokejových zručnostiach.

Tým, že navštevujete aj školu, zlepšíte sa v angličtine. Pre porovnanie, je tu učebný rozvrh náročnejší ako na Slovensku?

Po pravde musím povedať, že naše školy na Slovensku sú náročnejšie. Či už v matematike alebo v chémii, a nielen v tom. Tu v Kanade kladú učiteľia veľký

dôraz na domáce úlohy a u nás to nebýva zvykom. Takže odporúčam mnohým iným študentom na Slovensku zúčastniť sa na nejakom výmennom študijnom pobyte.

Váš režim sa tu točí okolo hokeja a školy. Je typický deň počas týždňa a počas zápasov veľmi rozdielny?

Typický deň počas týždňa je niekedy dosť náročný, ale dá sa to zvládnuť. Každý deň, od pondelka do piatka, máme tréningy skoro ráno už okolo 6:30. Pred tréningom máme na ľade vždy posilňovňu 1 hodinu a potom tréning na ľade, ktorý trvá hodinu a pol. Po tréningu máme individuálny výbeh. Takže ideme do školy, v ktorej sme do 15:30. Po škole má každá z nás ešte nejakú aktivitu, preto veľmi veľa času na oddych nemáme. Od 19:00 máme povinne Study Hall, kde si robíme domáce úlohy.

Typický deň počas zápasov je voľnejší. Mávame napríklad meatingy, rôzne spoločenské aktivity a takpovediac viac voľna na oddych.

Ako znášate odlúčenie od rodiny? Máte častú komunikáciu s rodinou a ako?

Znášam to príjemne, pretože bývam u ľudí, ktorí mi vytvárajú veľmi dobré podmienky na spolunažívanie s nimi a sú mi ako rodina. S rodinou komunikujem či už cez Skype alebo cez sociálnu sieť tak 1-2 krát do týždňa, niekedy vôbec, pretože nie je na to čas.

Ako zobrať doma na vedomie váš odchod do Kanady? A kto vám najviac chýba?

Naši to vzali v pohode, až na mamku. Tá to zobrala asi najtragickejšie. Strašne sa bála. Vždy mi vravieva: „Obdivujem ťa“. Nedá sa preto povedať, kto mi najviac

chýba, pretože chýba mi celá rodina. **Aké sú vaše plány do najbližšej budúcnosti? Určite vás nominovali aj do reprezentácie počas vianočných sviatkov. To sa asi nebude dať uskutočniť, cestovanie tam a naspäť...**

Áno, momentálne som bola pozvaná (nominovaná) na najbližší zraz - turnaj štyroch krajín v SR, ale pravdepodobne to nestihnem kvôli školským a hokejovým povinnostiam v Banffe. Vianoce strávim v Kanade. Veľmi sa na to teším, pretože som nesmierne zvedavá, aké to bude. Iná kultúra, iní ľudia. Najbližšie našu ženskú slovenskú reprezentáciu čaká veľmi dôležitá a náročná kvalifikácia na olympiádu, ktorá sa uskutoční v SR vo februári. Vrcholom sezóny budú MS žien I. divízie v nórskom Stavangeri, ktoré sa uskutočnia v apríli.

Veľa hokejistov a hokejistiek sa snažia držať si rovnaké číslo, či už v kluboch alebo reprezentácii. Vy nosíte v reprezentácii číslo 71 a tu v Banffe číslo 11. Je to úmyselné?

Nie, nie je to úmyselné. Číslo 11 nosím, odkedy som prvýkrát obliekla hokejový dres. V reprezentácii bolo číslo 11 obsadené, tak som si vybrala číslo 71. To ma spája hlavne s Ilyou Kovalchukom. Je to môj hokejový vzor.

Počas zápasov sa nám divákovi páčilo, ako vaše mužstvo (teda vaše spoluhráčky a trénerka) sa zabávajú hokejom, pretože majú z hry radosť. Je to asi aj tým, že je pohoda v mužstve, keď ste momentálne najlepším mužstvom v Alberte. Ako to prežívate?

Prežívam to s veľkým nadhľadom. Som veľmi, ale veľmi rada, že sa nám takto darí. Na začiatku sezóny sme si vytýčili nejaký cieľ a ten chceme splniť. V tíme je veľmi veľa nadaných báb, ktoré pochádzajú z rôznych kútov Kanady. Či už z Ontária, British Columbie, Yukonu, Saskatchewanu alebo Alberta. Najviac sa mi páči, že v tíme je veľká pohoda, nikto nič neberie tragicky, pomáhame si jedna druhej, či už na ľade alebo mimo neho. Baby sú niekedy až príliš šialené

□ Musím povedať, že ešte nikdy som nezažila takýto kolektív. Dopomáhajú nám k tomu aj tréneri. Učia nás ako hrať disciplinovane, srdcom a za tím.

Počas náročného hokejového spôsobu života a cestovania po Alberte sa možno predsa len nájde chvíľka na pohľad na život tu v Kanade. Ako sa Vám to pozdáva?

Život v Kanade je veľmi, ale veľmi odlišný ako na Slovensku. Najviac ma zaujalo a čo som postrehla je, ako tu ľudia žijú. Sú nielen milí, ale aj ochotní pomôcť, často sa prihovávajú a to na Slovensku nebýva zvykom. Pre mňa je to niečo úžasné. Čo sa týka prírody - krásna, čistá, naozaj je čo obdivovať. Či už mesto Banff, v ktorom momentálne žijem, alebo mnoho ďalších miest v štáte Alberta, ktoré som navštívila pri cestovaní za zápasmi. Môžem povedať, že Kanada je jedna z najkrajších krajín sveta a som rada, že som momentálne jej súčasťou.

Ďakujem za rozhovor.

Zhovárať sa **Marian Liptak**, Calgary

Unikátny kríž s anjelskými krídlami chcú zachrániť

Najstarší drevený vyrezávaný kríž v Podpoľaní s unikátnymi anjelskými krídlami roky čaká na svoju obnovu. Leží v depozite

detvianskeho múzea a čoraz viac chátra. Jeho osud sa napokon rozhodli miestni vziať do vlastných rúk.

Kríž pôvodne stál v osade Štoliansko, kde ho tamjší obyvatelia zhruba pred štrnástimi rokmi vymenili za nový. Už vtedy bol pomerne zničený a v takomto stave sa dostal do Podpoľanskeho múzea v Detve. "Tento prícestný kríž pochádza pravdepodobne z prelomu 19. a 20. storočia. Je skutočne ojedinelý hlbokou rezbou a bohatou motívikou, plnou kresťanskej symboliky. Od iných

sa viditeľne odlišuje anjelskými krídlami pod ramenami kríža," opisuje jeho výnimočnosť riaditeľka múzea Renáta Babicová. Meno tvorcu nie je známe, ani to, prečo kríž ozdobil aj anjelskými krídlami. Do jeho záchranu sa teraz púšťa občianske združenie Spoločný záujem, ktoré chce v spolupráci s mestom získať peniaze na dôkladné odborné zreštaurovanie a následne na vhodné umiestnenie, aby bol unikátny kríž prístupný širokej verejnosti. Na tento účel vyhlásili verejnú zbierku, ktorá potrvá do marca. Detvianske drevené kríže na

rázcestiach, pozdĺž ciest či pri kostoloch alebo na súkromných pozemkoch dotvárajú rázovitú tvár Podpoľania. História ich výroby je vyše storočná a pokračuje dodnes. Menšie sa nachádzajú na miestnych cintorínoch.

Časť najhodnotnejších premiestnili ku Kalvárii v Detve, kde tvoria samostatnú expozíciu drevených náhrobných krížov. V 40. rokoch minulého storočia sa detvianske náhrobné kríže dostali aj na symbolický cintorín vo Vysokých Tatrách, kde sú dodnes.

Cudzinci si chvália slovenský zmysel pre rodinu

Počet cudzincov žijúcich na Slovensku stúpol šesťnásobne. Niektorí z nich ovplyvnili krajinu. O Slovensku nevedeli takmer nič. A väčšina z nich nikdy neplánovala, že sa tu usadí. Napriek tomu ich je tu čoraz viac a väčšinou pripúšťajú, že zrejme ostanú.

Koncom roku 1993 ich bolo zaregistrovaných podľa štatistiky cudzineckej polície niečo cez 11-tisíc, v roku 2010 ich štatistický úrad narátal takmer 68-tisíc.

A niektorí – ako olympijská víťazka ruská biatlonistka Anastasia Kuzminová či kanadský novinár Tom Nicholson – už stihli ovplyvniť krajinu.

Poznal len Šťastných Ben Pascoe vedel o Slovensku len to, čo každý iný Kanadčan. Poznal československý hokej a najmä bratov Šťastných.

Nič viac. Rodák z mesta neďaleko Toronto vyštudoval učiteľstvo. „Po škole som dostal ponuku ísť učiť angličtinu do Prahy. Tá sa mi však zdala príliš veľká a po troch týždňoch sa naskytla možnosť ísť do Bratislavy,“ hovorí Pascoe.

Pôvodne mal zostať len jeden školský rok, no neodíšiel dodnes. „Učiť dospelých ma bavilo, stretával som zaujímavých ľudí – hercov, novinárov, hudobníkov, čo by sa mi v Kanade nestalo. Vrátiť sa na kanadské školy, kde deti nerešpektujú učiteľa, ma nelákalo. Navyše, Bratislava je v strede Európy, všade je z nej blízko.“

Po príchode ho prekvapilo najmä to, že ľudia tu mali rovnaké záľuby ako on – počúvali rovnakú hudbu, čítali rovnaké knihy a tiež sa v detstve hrávali s legom.

Po štyroch rokoch si v centre hlavného mesta otvoril kaviareň, ktorá funguje doteraz. Dnes ho desí, aký bude mať na jeho biznis

vplyv zvyšovanie daní, či napríklad platenie odvodov pre dohodárov.

Vhodné miesto pre rodinu. Mnoho cudzincov priťahli k nám ženy. Jedným z nich je James Greenall. Soňu stretol pri práci na výletnej lodi v Karibiku. Keď pred piatimi rokmi čakali prvé dieťa, rozhodli sa usadiť v Nitre. James si našiel prácu v bratislavskej pobočke IBM. James žil okrem rodnej Južnej Afriky aj v iných krajinách. Najväčší rozdiel na Slovensku vidí v hodnotách. „Stále je tu veľké zameranie na rodinu a úcta k starším, ktorá neexistuje v krajinách ako Anglicko.“

Naopak, najťažšia vec pre život je pre neho to, ako všetko výrazne zdraželo, no mzdy tu nestúpajú rovnakým tempom.

„V porovnaní s Anglickom a Amerikou sú veľmi nízke.“

Frédéric Miskiewicz nie je čistokrvný cudzinec. Narodil sa a vyrastal vo Francúzsku, jeho otec mal francúzsko-poľský pôvod, no matka pochádzala z Kotešovej pri Žiline.

Počas komunizmu tak často chodievali za starou mamou. Keď mal 22 rokov, rozhodol sa prísť na rok na Slovensko.

„Chcel som zistiť, ako sa tu žije normálnym ľudom, nie

cudzincom s valutami.“ Začal robiť vo francúzskej redakcii Slovenského rozhlasu.

V tom období Francúzi o Slovensku nevedeli skoro nič.

„Keď som robil reportáž na Champ Elysees, Slovensko si mýlili s gréckou špecialitou souvlaki, či hovorili, že hlavné mesto je Praha. Teraz už Slovensko poznajú,“ hovorí muž, ktorý si pred pár rokmi otvoril v Bratislave palacinkáreň a kúpil aj jazzový klub.

Keďže krajinu trochu poznal, nič ho až tak neprekvapilo.

„No doteraz som si nedokázal zvyknúť na to, že v sobotu poobede je Bratislava mŕtve mesto. V Paríži je vtedy v uliciach najviac ľudí.“ Aj on súhlasí, že Slováci dávajú dôraz na rodinu.

„Vidno to aj na Vianoce, ktoré sú oveľa krajšie ako tie v Paríži.“

Problémy s políciou

Vzťahy so Slováckmi si cudzinci skôr chvália. Kto vie po slovensky, nemá problémy si nájsť kamarátov.

Hlavou krútia najmä nad cudzineckou políciou, kam sa musia hlásiť a registrovať. „V čase, keď som prišiel na Slovensko,

to bola katastrofa. Vybaviť niečo trvalo so šťastím pol dňa. Nevedel som, na ktoré dvere klopať,“ hovorí Pascoe.

Dodáva však, že teraz sa to výrazne zlepšilo. Veľká ochota nebola ani zo strany policajtov.

„Keď som prvýkrát išiel na cudzineckú políciu s tlmočníkom, policajt mi povedal: čo tu chceš robiť, keď nevieš po slovensky. Neskôr, keď som sa už trochu naučil, no niečo som mu presne nerozumel, okríkol ma, že keď nehovorím po slovensky, prečo si nedonesiem tlmočníka,“ dodáva Kanadčan.

Mnohí cudzinci si tu už založili rodiny a na návrat nepomýšľajú. „Počkáme, ako to tu bude, ale nerád by som odišiel, páči sa mi tu,“ hovorí Kanadčan Pascoe, ktorý má slovenskú manželku a dve malé deti. Život je pre nich príjemnejší aj preto, že už dostať aj niektoré ich špeciality, ktoré tu v minulosti nenašli.

„Kedysi som si mnoho vecí nosil z Kanady, teraz už dostať aj javorový sirup. Len moju obľúbenú kanadskú horčicu som ešte nenašiel,“ smeje sa Kanadčan.

SME

Duchovné úvahy
Uved'me veci na pravú mieru.

ČOMU SKUTOČNE VERIA KATOLÍCI

(Karl Keating)

Neomylnosť pápeža znamená, že všetko, čo povie, je pravda. Ak vám pápež povie, ktorý tím vyhrá budúce majstrovstvá sveta, neodporúčam vám investovať všetky peniaze do stávk. Nemá totiž o nič väčšiu schopnosť predpovedať výsledok športovej udalosti ako ja alebo vy.

Pápež je neomylný, ale nie je vševed. Jeho charisma neomylnosti, ktorú dostal ako nástupca Petra je prísne obmedzená. I. vatikánsky koncil (1869-1870) učí a II. vatikánsky koncil (1962-1965) znovu potvrdzuje, že pápež učí neomylné, keď „s definitívnou platnosťou vyhlasuje náuku týkajúcu sa viery alebo mravov,“.

Všimnime si to obmedzenie: neomylnosť pápeža sa týka iba vecí viery a mravov - nie cirkevných zvykov, športu, literatúry ani väčšiny vecí každodenného života. Okrem toho sa neomylnosť uplatňuje iba vtedy, keď pápež „s definitívnou platnosťou“ vyhlasuje. To znamená formálne, verejné vyhlásenie; poznámka pri obede sa neráta. Aj biskupi, keď sú zhromaždení na všeobecnom cirkevnom sneme a zjednotení s pápežom, vo veciach viery a mravov učia neomylné.

Doteraz sme mali dvadsaťjeden všeobecných snemov a na väčšine z nich boli vydané vieroučné alebo morálne konštitúcie. Tieto konštitúcie sú neomylné. Na mnohých snemoch boli vydané aj disciplinárne dekréty, ale tieto dekréty nie sú neomylné, lebo sa nezaobierajú priamo vierou alebo mravmi.

Pripravil Rev. Jozef Vaňo

**kanadsky
slovak.
ca**

Bojnickému zámku kraľovali Traja králi

Romantický zámok si ľudia spájajú s rozprávkami a rozprávky, tie sú často o kráľoch a mudrococh. Je to téma pre zámok ako šitá. Traja králi, to je tradičná pripomienka narodenia Ježiša Krista, keď sa mu prišli pokloniť mudrci ako budúcom mesiášovi a priniesli mu dary,“ hovorí Ján Papco, riaditeľ Múzea Bojnice.

Biblickí Traja králi priniesli malému Ježiškovi zlato, kadidlo a myrhu. V týchto daroch je skrytá symbolika, ktorá sa dá vysvetľovať aj ako znamenie kráľovskej vznešenosti, náznak mučeníckej smrti a zároveň večnosti. Táto symbolika je o to dôležitejšia, že sa v poslednom období tak často hovorilo o konci sveta. A svet pokračuje ďalej.

Traja králi prišli na Bojnický zámok vo

svojich tradičných kostýmoch – a je sa na čo pozerieť. Ich korunky sa trblietajú, rovnako aj dary, čo nesú so sebou. Prinášajú nielen symbolické dary Ježiškovi, ale aj darčeky pre deti, čo prídu v tomto čase na zámok. Prevažná časť návštevníkov sú rodičia s deťmi, ale zavítajú sem aj dospelí bez detí, napríklad zahraniční turisti, čo navštívili hornú Nitru a chcú vidieť niečo nové a zaujímavé.

Prichádzali aj lyžiari, ktorí s chcou pobyt v lyžiarskych strediskách spestiť aj takýmto spôsobom.

Sprievodcovia a sprievodkyne návštevníkov vítali v dobových kostýmoch, oblečení ako komorníci a dvorné dámy. Lektorský výklad prispôsobili tak, aby čo najviac prib-

ližoval nielen hodnoty architektúry a kultúrneho dedičstva v jednotlivých sálach, ale aj atmosféru Troch kráľov. Na to využívajú hlavne zastavenia pri obrazoch s touto tematikou. Jedným z najznámejších je obraz Abrahama Janssenssa, flámskeho maliara zo začiatku 17. storočia. Obraz nesie názov Kľaňanie Troch kráľov a zreštaurovaný bol pred 20 rokmi.

„Obraz sa dostal na Slovensko veľmi kľukatou cestou. Zo staršej literatúry sa dalo zistiť, že sa nachádzal v Zlatých Moravciach. Potom akoby sa pod zem prepadol, stratili sa všetky stopy. My sme ho našli v pivnici na fare v Zlatých Moravciach a zakúpili sme ho do zbierok Bojnického zámku.“

Pokračovanie na str. 7

The past, the present, the future for all Canadians and Slovaks

We are rather lucky that Slovakia decided to become a nation of the world on New Year's Day in 1993. At first many of us thought that was foolish. It mixes up two important days of celebration, and most of the world knows only that first one, New Year.

Then I thought it over and it made me think how wonderful it is that on the same occasion, we realize we were all devoted to the Slovak culture for centuries. Much of the world never cared or even knew about it. Now we are part of the world culture, and the world knows it.

We are a people that love our folklore, our history, our music and our literature going back into a distant past. We preserve and protect all of it in the present. And at last, we

have a chance to project all of it into the future. We CAN. Look at what other countries and people have done. Pizza restaurants exist all over the world, not just in Italy. Jazz music is played all over the world (including every summer in a Slovakia festival), not just by or among the black slaves in the United States. Vodka is enjoyed all over the world, not just in Russia.

Can we, and should we, do the same? Of course we can. And should.

As far back as 1991, at the World Slovak Youth Festival in Martin, I remember two of the many brilliant performances: one by our Canadian Slovak youths, one by a Slovakia Slovak folklore group. The Slovaks did extreme-

ly well in one of our known dances. Then they stopped... and told us how great was our past, but asked what will be our future? And they came back on stage in costumes that looked like they belonged on the video program 'Star Trek', the far far future — high boots, tight sweaters, odd-looking decorations. But decorated in a Slovak way. The dancing was still folkloric, and still brilliant, and clearly of Slovak origin. Those young people know we can project our past into our future. We will not be the same, but we will not be different.

Our Canadian Slovak group came on dressed in the many costumes of the original Canadians — our aboriginal Inuit, our aboriginal Indians, our early French-Canadian

voyageurs and settlers. Yes, the performance was Slovak. And Canadian. We showed everyone that.

And that is how all should think — who we are, who we will be — because the continuous Slovak genetic, family, social, and religious traditions do not change us. They finally allow us to change the world around us.

Let us all wish the world a Happy New Year, which every time the holiday comes lets us hope for, and makes us all work for, a much happier future.

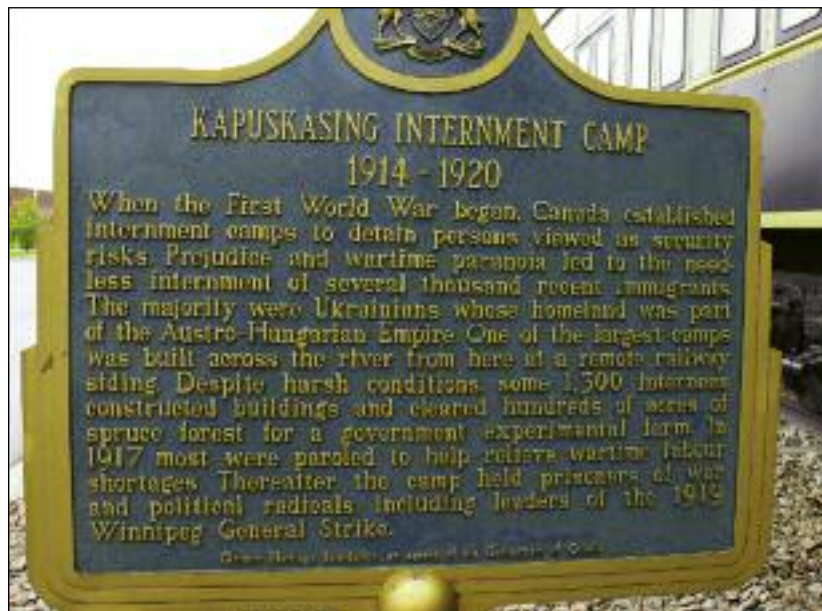
And let us all wish Slovakia the Happiest Birthday, because it gave us at last what we need to succeed in that work.

Jan George Frajkor
Ottawa

CSL- Br 20 Oil Springs	400
Varga, Frank Windsor	70
Tapajna, Andrew Dundas	50
Kollar, Michael Etobicoke	35
Stofko, Eva Waterloo	50
Gonda, Josephine Peterborough	35
Varga, Joseph & Fran Sarnia	75
Zak, Maria Oshawa	100
Martinec, Joseph, Etobicoke	100
Ondrovic, Frank, Ottawa	100
Suffak, Peter Thunder Bay	35
Repan, Eva Winnipeg	35
Mader, Joseph Windsor	45
Sulan, Daniel & Marie Oakville	100
Pollak, Sebastian Toronto	125
KSL -7.zb. Toronto	500
Kuriš, Mary & Stefan Mississauga	100
Belloni, Hyacintha Ottawa	100
Ridzon, P Delhi	50
Vacval, I Mississauga	50
Veselovsky, Jozef & Anna Toronto	50
Juricek, Frantisek Toronto	50
Kuzma, John Hamilton	30
Sarkozy, Zoltan Hamilton	35
Carnogursky, Paul Black Diamond	135
Orel, Marika Mississauga	100
Brestovansky, Alojz Orillia	50
Belak, Nicholas & Cathrine Thornhill	50
Pustay, Steve & Helen Glencoe	35
Petkovsky, Jan & Vera Toronto	70
Nejkov, Ivan & Margaret Dundas	35
Jakubec, Elena Toronto	100
Balco, William Dundas	100
Pisar, Emil & Ella Oshawa	100
Dr. Olah, Michal & Marika Toronto	100
Macko, Alzbeta Mississauga	50
Lukač, E.M. Richmond Hill	100
Helen von Friedl Mississauga	75
Tibor Hergel Florida	100
G.L. Toronto	50
Peressenyi, Igor Toronto	150
Doucette, Mary Ann Ottawa	100
Anonymous Oshawa	50
Kvetan, Mary Montreal	50
Gulej, Emilia Mississauga	55
Lucan, Frank Swan River	35
Kacur, Anna Milton	25
Demek, Jan & Emilia Brampton	30
Vykysaly, Arpad & Marika Woodstock	50
Ujc, Harold & Stefania Toronto	100
Dziak, Cyril & Anna Kitchener	100
Desouzã, A. Kitchener	20
Fratrik, Magda Brampton	50
Dr. Belovic, B. Oakville	40
Matusky, Lydia & Jozef Cote-St-Luc	100
Adamovsky, Victor Etobicoke	140
Swider, Richard Toronto (in memory of Mr. & Mrs. Matus and Janina Stanek)	25
Letko, Miro Mississauga	35
Frajkor, George Ottawa	200
Kravčik, Steve London On.	200
Molčan, Peter Petrolia	35
Slovak Community Nat.Hall Oshawa	2000
Mištuna, Katarina Toronto	20
Strbãň, Julius Toronto	50
Orlický, Olga Peterborough	35
Dr. Stéfancik, Jan Vegreville, Alberta	50
Megles, George & Anna Oshawa	100
Kluka, Andrew Blenheim	35
Siroky, Zuzana Scarborough	20
Fuská, Marta Kirkland	100
Mekic, Elizabeth Vancouver	50
Klas, Anna Etobicoke	35
Demko, Vladimir & Lydia Huston Tx.	50
Vrba, Roman Toronto	50
Kravjansky, Mikuláš & Ružena Vasaga Beach	35
Bubrin, Ludvik Toronto	50
Ridoš, Jozef & Mary Hamilton	50
Pender, Joseph Oshawa	50
Kapralik, Chrissie Surrey BC	10
Sajgalik, Božena Richmond Hill	70
Brinkos, Steve Bradford	40
Anonymous	100
Pavlis, Michael Toronto	5
Cincik, Stefania Poin - Claire	35
Vrbensky, Tony & Helen Oakville	160
Jakubčák, Margaret & Michal Etobicoke	35
Dudo, Ladislav Bradford	50
Rada, Otto & Margaret Willowdale	100
Čerešňová, Mária Brampton	200
Belak, Nicholas North York	50

Kanadské internačné pracovné tábory

Na území Kanady existovali počas I. a II. svetovej vojny internačné pracovné tábory. Stačilo snáď, aby mal človek trebárs japonský, taliansky, nemecký či slovenský pôvod hlavne počas 2. svetovej vojny a ukrajinský, bulharský, turecký, český, poľský alebo tiež slovenský pôvod počas 1. svetovej vojny, aby sa do nich dostal. V takýchto táboroch boli nielen muži, ale aj ženy s deťmi. Napríklad David Suzuki, svetovo uznávaná vedecká osobnosť, strávil svoje detstvo v pracovnom tábore v Britskej Kolumbii počas 2. svetovej vojny. Japoncom sa oficiálne kanadská vláda ospravedlnila v roku 1988 a tí, čo ešte nepomreli, boli aj čiastočne finančne kompenzovaní.

Keď som minulý rok spolu s "deťmi a priateľmi Bradla" objavoval stopy prvých slovenských pionierov v ďalekom severovýchodnom Ontariu, mal som takisto možnosť objaviť jeden z kanadských internačných táborov 1. svetovej vojny. V týchto nanútených pracovných táboroch boli internovaní aj mnohí Slováci. Nachádzal sa neďaleko mesta

Kapuskasing v rokoch 1914-1920. Z Toronta do Kapuskasing je to okolo 850 km.

Ešte pred I. svetovou vojnou prichádzalo do Kanady množstvo emigrantov trebárs z Rakúsko-Uhorska a keď vznikol vojnový konflikt, títo obyvatelia sa stali nepriateľmi Kanady. Mnohí emigranti odišli, aby neboli prenasledovaní v pôvodnej vlasti a "zrazu" boli prenasledovaní v krajine, ktorá im bola novým domovom a mala im skôr poskytnúť bezpečie.

V múzeu v Kapuskasingu som sa dozvedel, že len v samotnej Kanade existovalo okolo 25 takýchto gulagov počas rokov 1914-1920. Tábory boli hlavne v provinciách Quebec, Alberta, British Columbia, Saskatchewan, Manitoba, Nova Scotia. V Ontariu boli tábory v Kingstone, v Petawawe, Sault Ste Mary,

Toronte, v Niagara Falls a v spomínanom Kapuskasing. Pointa bola aj v tom, že Kanada využila emigrantov z rôznych "nepriateľských krajín", ktorí museli v pracovných táboroch mnoho razy zadarmo, alebo len za almužnu 25 centov denne ťažko pracovať v rôznych fyzicky náročných profesiách. Chýbali vojaci, ktorí boli na fronte a tak museli spraviť otrockú robotu v zázemí. Intervenčné tábory boli pod vojenským velením s tvrdou disciplínou. Viacerí emigranti mali pred vojnou celkom slušné zamestnanie, ale s príchodom vojny stratili akékoľvek civilné slobody. Mnohí väzni sa nedočkali slobody a počas internovania zomreli.

(Krátené)
Paul Stacho

Photo: Paul Stacho

Canadian School in Slovakia looks for teachers, publicity

Miroslav Marko is a prominent young architect in Bratislava. He and his wife Anna enjoyed a few years of study at Carleton

University in Ottawa. They are fond of Canada, and are working in connection with that fondness back in Slovakia.

Mrs. Anna Marko works at a school for teaching Slovaks about Canada. It was in hiatus for a while, but is back in action and is looking to be well-known. It wants Canadian Slovaks to help, and to teach, over there.

Here is how Miro described it: "As you probably know, Anna stood behind the project Canadian Summer School at the very beginning in 2003. But because of her responsibilities as a student in Canada (later in Austria), and maternity leave, the project was run by her sister Katka. The project had a break in 2011 and 2012 due to family reasons. It teaches Slovaks about Canada."

Anna is now "back in business". She is going to organize a Canadian Summer School in 2013. It will be in the spa town Trenčianske Teplice, near the Trenčín "Hotel Praha" (www.hotelpraha.sk) which is owned by the Marko

family. It will be the home of a Canadian Summer School for four weeks from the end of July.

The Markos are asking if any Canadians would like to participate in this project as teachers, to have fun with teaching English in "our traditionally fun-oriented" summer school, and/or to help Anna to "get back in business" in any way.

Anna's email address is : annamarkova13@gmail.com

To check out the school and its people, try this social network address: <http://www.facebook.com/CanadianSummerSchool>

The Markos lost many email addresses of Canadians who taught English in the school before the hiatus.

They ask us to forward this message to any former teachers we might know where there, and who might be interested in coming back.

Or let the Markos know your own interests and experience. The Markos think this is the beginning of a new era of their Canadian Summer School in Slovakia.

Jan George Frajkor

Bojnickému zámku kraľovali Traja králi

Pokračovanie zo str. 5

V literatúre sa obraz spájal s iným flámskym maliarom, ale keď sme dali obraz zreštaurovať, zistili sme, že signatúra je falošná a obraz v skutočnosti namaľoval Abraham Janssens, jeden z najvýznamnejších období v Antverpách," zdôrazňuje Ján Papco.

Po Troch kráľoch sa Bojnický zámok začne pripravovať na Valentínsky víkend, svet lásky, krásy a nádeje. Podľa Jána Papca to nie je nejaké bezduché kopírovanie americkej kultúry, pretože pod oltárom v tunajšej kaplnke sa v minulosti nachádzali kostičky svätého Valentína. Našli ich tam remeselníci pri inštalovaní nového oltára a

pravdepodobne sú uložené aj pod novým oltárom.

Najväčšou akciou tohto roka bude na Bojnickom zámku jubilejný, 20. ročník Medzinárodného festivalu duchov a strašidiel. Organizujú ho už dve desaťročia a návštevníkov sa stále nezunoval. Tento rok ho chcú urobiť mimoriadne atraktívny. Riaditeľ múzea prezradil, že sa bude volať Strašidelný bál alebo ako sa nebať konca sveta. Zídu sa tu všetky strašidlá, ktoré účinkovali počas 20 rokov, aby sa vyrovnali s takýmito Jóbovými zvesťami a budú ich sprevádzať svetlohra na stenách zámku. Strašidlá budú tak šantiť, až zámok zbúrajú.

Ale to všetko budú efekty svetlohy, ktorú budú môcť ľudia sledovať aj z bojnického námestia.

V Calgary viala slovenská zástava už 20. krát

Už 20 rokov veje pred radnicou v Calgary na Nový rok slovenská zástava, aby aj tomuto mestu pripomenula výročie vzniku Slovenskej republiky. Hoci po silvestrovej zábave sa podarí vstať pred východom slnka iba hŕstke nadšencov, hlavné je, že sa tradícia zachováva.

Začal ju Paľo Šiška 1. januára 1993 a keď sa presťahoval do Britskej Kolumbie, Paľo Beňovský prevzal zodpovednosť za vybavenie povolenia, dodania zástavy vedeniu radnice a všetky iné formálne záležitosti. V príhovore pred Vianočným stromčekom vo vestibule radnice pán Beňovský zhodnotil 20 ročný vývoj a prínos Slovenskej republiky doma i v zahraničí.

A potom už strážna služba radnice odomkla slávnostný stožiar na ktorom mesto Calgary vyvesuje zástavy pri mimoriadnych príležitostiach. Na Nový rok je to slovenská zástava.

Obyvatelia Calgary keď videli viať našu zástavu na jednej z hlavných tried mesta si najprv mysleli, že Slováci zase porazili Kanadu v hokeji, keďže televízne prenosy z majstrovstiev sveta do 20 rokov sú tu uprostred noci a málokto ich sleduje. Nuž nabaduce sa dúfam aj to podarí.

Šťastné a veselé 20. narodeniny, Slovenská republika.

Paľo Čarnogurský
Black Diamond, Alberta

**Miesto
pre vás -
pre vašu
osobnú
či firemnú
kartu
(Výhodná cena)
\$ 300- za rok**

PIENINY

Penzión Kaštieľ Hanus
Spišské Hanušovce 10
Tel. (421) 52 - 48 92123
www.penzionhanus.sk

Tisíce Slovákov zaviedli do cudziny sny, práca alebo nechut'

Asi 300-tisíc ľudí zo Slovenska pracuje či študuje v Česku, Veľkej Británii, Írsku, Nemecku a Rakúsku. Viac pracovných príležitostí a vyššie príjmy, test dospelosti, únik zo slovenskej reality, zvedavosť, túžba zdokonaľiť sa v cudzom jazyku či spoznať nové krajiny, ľudí, kultúry. Z rôznych dôvodov už Slovensko opustili státisíce migrantov. Skúška odvahy Natália Biathová (30) precestovala pol zeme. Od februára žije v Santiagu de Chile. Ešte ako študentka grafického dizajnu v Košiciach vyhrala súťaž na logo pre Európske hlavné mesto kultúry. Miesto dizajnerky však

odmietla. „Bolo za tým na môj vkus príliš veľa politiky, čudných zákulisných ťahov.“ Len čo dostala diplom, zbalila si veci a zamierila do Prahy. „Odišli tam všetky moje spoložiačky. Pochopili sme, že v Košiciach či na Slovensku môžeme byť dobré, ale to je tak všetko.“ Pracovala v malom štúdiu, potom vo veľkej agentúre, chvíľu bola na voľnej nohe, po dvoch rokoch úplne zmenila oblasť. Organizovala výtvarné workshopy pre deti aj starých ľudí. Výborne ovláda angličtinu, ale lákala ju španielčina. Aj preto po piatich rokoch Česko opustila. Do Latinskej Ameriky ju zlákal priateľ lekár. „Na Slovensku sa všetko plánuje, ľudia potrebujú stále nejakú istotu, a keď ju nemajú, cítia sa ohrození. Mne viac imponuje neistota.“ V Santiagu nakoniec začala pracovať v menšej firme, kde jej ponúkli nástup ihneď. „Videli moje portfóliá a boli nadšení.“ O definitívnom návrate domov ani neuvažuje. „Cestovanie je mojou večnou inšpiráciou. Ale keby som sa na Slovensko vrátila, tak len preto, že mám rada Košice. Aj

keď sa tu veľa vecí zmenilo a nerozumiem im.“ V cudzine radšej s cudzími Ochota tvrdo pracovať nemusí byť vždy zárukou úspechu. Jozef (49) je zručný remeselník. Pred pádom režimu pracoval ako robotník na železnici, v košických Hutných stavbách a v pridruženej výrobe, po novembri 1989 v súkromnej stavebnej firme, ako servisman hracích automatov, robil osobného šófera aj skladníka. Vo veľkosklade potravín ho zamestnal príbuzný. Keď zistil, že miznú, upozornil na to majiteľa. Vedel, kto za krádežami stojí. Šéf mu však povedal, nech si to nevšíma. „Boli to päťlízaci majiteľa, nedotknuteľní ľudia. Firme som mohol zachrániť desaťtisíce korún. Keď o to nestála, radšej som odišiel,“ hovorí Jozef. Už vtedy mal nutkanie zo Slovenska odísť. Skúsil to ako živnostník v stavebníctve. „Šesť dní v týždni som makal desať hodín. Keď som štátu odviezol, čo som mal, zostalo mi štyristo eur na mesiac. Nebol som ochotný ďalej žiť armádu byrokratov.“ Vtedy dostal ponuku pracovať v súkromnej stavebnej firme vo Švédsku. Majiteľom bol Slovák.

Prvé mesiace bol nadmieru spokojný. Mohol si odložiť dvetisíc eur mesačne. Potom začali výplaty meškať. Čakali mesiac, dva. Majiteľ držal chlapov v šachu, všetci pracovali načierno. „Dozvedel som sa, že naše peniaze rozhadzuje v kasínoch, na prostitútky.“ Naštval sa a vyhrážal. „Hneď v ten deň ma vyplatil. Kúpil som si letenku a vrátil sa domov.“ Jozef si vie predstaviť, že by sa vrátil do Švédska, krajiny, kde by chcel žiť a pracovať. Ale už nikdy nie načierno a u Slováka. Na návrat však potrebuje peniaze. V Madride ako v Košiciach Minulý týždeň predstavil v košickom Artfore svoj nový román Inzerát na život (ktorý som nechcel žiť). Prozaik, básnik a vkladateľ Peter Bílý (34) jedenásť rokov žije v Španielsku, posledných päť rokov v Madride. Najprv zamieril do Talianska, kde vstúpil do rehole augustiniánov. Po troch rokoch kláštor opustil, v Ríme začal študovať filozofiu. „Taliančinu som miloval už na gymnáziu, sníval som, že raz budem v Taliansku žiť.“ Zmenili sa Slováci a Slovensko? „Neviem to presne

diagnostikovať. Mám však pocit, že na Slovensku je naozaj hlboká morálna kríza. Tá však neprišla včera, ani predvčerom.“ Najkrutejšie obdobie zažili podľa neho Slováci za vlády Vladimíra Mečiara. „Zvíťazil politický cynizmus a ľudia ho dosť tolerovali. Teraz mám pocit, že je úplne jedno, či sú pri moci červení alebo modrý. Marazmus donaha odhalila Gorila.“ Zdá sa mu, že medzi ľuďmi je viac bezohľadnosti a pokrytectva, nechoty mať a vyjadriť vlastný názor. „Badať to aj v kultúre, v umení. Spisovateľov, výtvarníkov, hudobníkov vníma väčšina na Slovensku ako parazitov, rovnako ako za komunizmu.“ Domov chodíva zriedka – za posledných šesť rokov trikrát. Nemieni sa tak skoro vrátiť, hoci ho rodičia a dvaja bratia v minulosti presvedčali. „No ideálnym miestom je pre mňa južná Európa. Zdá sa mi, že ľudia sú tam duševne oveľa slobodnejší. Európa je relatívne malá, nemám teda pocit izolácie. Keď som v Madride, akoby som zároveň bol tak trochu aj v Košiciach.“ SME

DPS Group Chartered Accountants

Eduard Mracka
eduard.mracka@dpsgroup.ca / emracka@yahoo.com

Phone: (416) 496 - 6498
Cell: (647) 884 - 4034

Allstate
You're in good hands.

Rob Matusek
Agent
Allstate Insurance Company of Canada
3015 Winston Churchill Blvd.
Unit 105A
Mississauga, ON L5L 2V8
Tel: 905-569-2718 ext. 5018
1-866-896-3195
Fax: 905-828-6762
E-mail: rmatusek@allstate.ca

Liba's BAR & GRILL INC.
Liba's Bar & Grill
Licensed under LLBO
Tel.: (416) 255 - 3179
448 Browns Line, Etobicoke, Ontario
(corner of Browns Line and Horner)
www.libasbarandgrill.com

TEAM REALTY
Kitchener, Ontario

Bus: 519 741-1400
Res: 519 725-7718
Fax: 519 741-5282
www.teamrealtykw.com
186 Victoria St. S., (at Park St.)
Kitchener, Ontario N2G 2B9

CYRIL DZIAK
Sales Representative

UNLIMITED RENO INC.
Peter M. Jakabek

14 Princess of Wales Court
Toronto, Ontario, M9B 6H5
Tel.: (416) 237 1570
Cell: (416) 571 7704
Fax: (416) 239 7984

Falcon HI-TEC

16 Spinnaker Way
Unit 4
Concord Ontario
L4K 2T8
www.falconhitec.com
falconhitec@rogers.com
t. 905 669 8188
f. 905 669 8189

BLUE WATER MECHANICAL SERVICES INC.
PLUMBING - HEATING - BOILERS - DRAINS
BACK FLOW PREVENTERS - AIR CONDITIONING

Mike Marian Masar
MASTER PLUMBER
24 HOUR SERVICE
TEL.: (416) 469 1236 FAX: (905) 469 1174
2083 Seafare Drive, Oakville, Ontario, L6L 1P5
plumber@bwm-services.com
www.plumberservice.com

Foil Stamping
Foil Embossing
Blind Embossing
Debossing
Die Cutting
Multi level Foil Embossing
Multi level Blind Embossing
Letter Press and Offset Printing

A-Z Printers Ltd.
61 - 556 Edward Avenue
Richmond Hill, Ontario
L4C 9Y5
Tel.: (905) 780 - 8680
Fax: (905) 780 - 8682

Karol Andrassy
info@azprinters.com

HOJ Car and Truck Rentals/Sales
Available 24 hrs / 7 days a week

TOMAS BLEHO
Customer Service Representative

1510 Speers Road
Oakville, Ontario
L6L 2X7
Tel: (905) 827-2243
Fax: (905) 827-2368
hojcars@gmail.com

DR. JOHN M. KOVALCIK
DENTIST

3843 Bloor St. W.,
Islington, Ontario
M9B 1K9
(West of Six Points)
Telephone
(416) 239-4393

Dve blondínky ohovárajú tretiu.

- Čo myslíš, koľko má rokov?
- Hm, hm, čo ja viem, ale myslím, že keby sa jej narodili deti, tak rovno vnúčatá.

Rozprávajú sa dve blondínky:

- Na svadbe chcem mať také auto, ktoré všetkých upúta.
- Navrhujem sanitku.

Ideálne manželstvo:

- Zlatko, dnes večer ma nečakaj, prídem až nad ráno.
- Dobré, miláčik, ale môžem sa na to spoľahnúť?

Päť Belgičanov v Audi Quattro príde na francúzsku hranicu, kde ich zastaví colník.

- Quattro znamená štyri. Päť ľudí nesmie ísť v Quattro.
- Veď Quattro je len značka auta - namieta vodič. Pozrite sa, v papieroch je napísané, že je určené pre päť ľudí.
- Nič také na mňa neskúšajte - pokrúti hlavou colník.
- Vy ste teda hlupák! - rozčúli sa vodič. Zavolajte mi svojho nadriadeného.
- Teraz nemá čas - odpovie col-

ník. Má kopol práce tamto s tými dvoma ľuďmi vo Fiate Uno.

Do ordinácie vstúpi chudý bledý muž.

- Neustále má boli hlava, pán doktor - sťažuje sa slabým hláskom.
- Fajčíte?
- Nie, moje telo je chrámom ducha, tú odpornú smradľavú vec by som nikdy nevzal do úst.
- A pijete alkohol?
- Chráň Pán Boh - ohradí sa muž. - Ako by som sa mohol oddávať takému hriechu?
- Ospravedlňujem sa. A máte rád ženy?
- Nikdy - odpovie vzdorovito muž a bojovne vystrčí bradu. S tými skazenými stvoreniami, ktoré sú nádobami hriechu, odmietam mať čokoľvek spoločné. Som čistý a čestný, rozumiete?
- V poriadku - súhlasí lekár. - Teraz už chápem, prečo vás stále bolí hlava.
- A prečo teda?
- Máte priveľmi tesne utiahnutú svätožiaru.

Lev si zvolal na poradu všetky

zvieratká z lesa a hovorí im:

- No zvieratká, zajtra ideme na výlet.

A žaba po ňom škriekavým hlasom opakovala: - No zvieratká, zajtra ideme na výlet.

A lev pokračuje: - Zajtra o 7:00 hod sa tu stretneme.

A žaba zasa opakuje: - Zajtra o 7:00 hod sa tu stretneme.

Lev sa škaredo pozrie na žabu a povie: - No a to zelené zviera s tou veľkou papuľou nepôjde nikam.

A žaba nato: - Chudák krokodíl a ten sa tak tešil...

Stojí chlapík pred nebeskou bránou a Svätý Peter mu vraví:

- Ak mi povieš jeden skutočne dobrý skutok, ktorý si vykonal, tak ťa pustím do neba.

Chlapík sa zamyslí a povie:

- Žiadny problém. Raz som videl ako motokársky gang obťažuje mladú ženu. Prišiel som k ním a vravím asi dvojmetrovému, 150 kilovému chlapíkovi, aby prestal. Potom som mu dal jednu po papuli, vytrhol mu piercing z nosa a kopol ho do kolena. Svätý Peter pozerá do

chlapíkovej knihy života a vraví:

- Takú príhodu tu nemôžem nájsť, kedy sa to stalo?

- Asi pred piatimi minútami.

Dvorenie vo Veľkej Británii:

- Pán Smith, slnečný jas v očiach vašej dcéry a teplý vánok jej úsmevu dokonale rozplynú čierne mraky môjho života.

- Počujte mladý pán, to má byť žiadosť o ruku mojej dcéry alebo predpoveď počasia?

- **Obžalovaný, tvrdíte**, že ste hodili po poškodenej paradajky?

- Áno.

- Ako si vysvetľujete tú hrču na hlave?

- Paradajky boli v konzerve.

Mama zajačica sa vrátila z obchodu a vidí malého zajka

obzerat' si tvár pred zrkadlom.

Tak jej to nedá a spýta sa ho:

- Zajko, akné?

- Nie, broky!

Fero a Mišo sú drobní podnikatelia a rozprávajú sa o svojich ťažkostiach s novým

Zákonníkom práce. Fero hovorí:

- Bol som nútený o polovicu znížiť počet zamestnancov.

- Aj ja. - hovorí Mišo.

- Ale ty si mal iba jednu sekretárku!

- Máš pravdu, ale päťdesiatročnú sekretárku som vymenil za dvadsaťpäťročnú...

Na zastávke: - Nazdar Fero!

Ako sa máš? Ešte si sa neoženil?

- Nie.

- A na čo čakáš?

- Na autobus!

Prečo, keď policajti idú na aute dolu kopcom, otvárajú okno?

Lebo vyhadzujú rýchlosť.

- Oci, čo sú to zasnuby?

Otec sa zamyslí a podá synovi strašne zdĺhavé a strašne komplikované vysvetlenie.

- Rozumieš?

- Nie. Daj mi radšej nejaký príklad

- No zasnuby sú ako keby som ti kúpil bicykel na Vianoce a nenechal ťa na ňom jazdiť až do Veľkej noci.

INTERNATIONAL TRAVEL

Agatha Rondzik
416-922-7775

International Travel thanks all clients for a great year of working together and is looking forward to an exciting new season 2013!

We are preparing 2 interesting tours with a hope that you can join us to:
- Cambodia and Vietnam - Turkey

And don't forget, we can help you with your other travel needs as airline tickets, insurance, all-inclusive packages, car rentals, cruises, etc. The prices are changing all the time so we update our Facebook page regularly. Call our office or follow us at www.facebook.com/intltravel.

Julia Rottko
905-990-0961

Tatiana Jantoška
416 - 626 - 9779

Agata Rondzik, Manager

Zatelefonujte alebo pošlite E-mail: agatha@intertravel.ca alebo intertravel@rogers.com
International Travel, 208 Bloor St. West, Suite 505, Toronto, ON, M5S 3B4 Tel: 416-922-7775, Fax 416-922-9043, Cell: 416-939-6118, toll free: 1-877-922-8775 www.intertravel.ca Member of IATA, TICO reg. 50016556

Od roku 1983

SLOVAK TRANSLATIONS

Mgr. Eva Brejová Oficiálne preklady, tlmočenie, sekretárske služby Translator-Interpreter-Secretary www.evabeva.com
slovaktranslations@evabeva.com (416) 762 8223

PREVOZ NA SLOVENSKO - MORAVU A VÝCHODNÉ ČECHY

S niekoľkoročnou skúsenosťou Vám ochotne v kontajneroch prevezieme na Slovensko vaše autá, stroje, nábytok, či iné veci. Pomôžeme Vám pri vybavovaní colných záležitostí a iných formalít.

ACCUSONIC Corp.

(905) 940 9820 Fax: (905) 940 3602

Objednávka na predplatné/Subscription Form

1 rok \$65.00 do Kanady/1 Year \$65.00 in Canada
(\$90.00 do Spojených štátov/United States - \$90.00 ~ \$120.00 do iných krajín/Other countries - \$120.00)

Osobné predplatné na/Personal Subscription • 1 rok/1 year • 2 roky/ 2 years • 3 roky/3 years

Meno/Name _____

Adresa/Address _____

Mesto/City _____ Provinciacia/Province _____ Poštový kód/Postal Code _____ Štát/Country _____

Telefón/Telephone _____ E-mail _____

(Pre vnútornú korešpondenciu / For internal correspondence only)

Predplatné ako dar na/Gift Subscription • 1 rok/1 year • 2 roky/ 2 years • 3 roky/3 years

Meno/Name _____

Adresa/Address _____

Mesto/City _____ Provinciacia/Province _____ Poštový kód/Postal Code _____ Štát/Country _____

Prikladám sumu/ Enclosed is the sum of \$ _____ (Vystavte šek na Kanadský Slovák)/ (Cheque payable to The Canadian Slovak)
Pošlite na adresu/Mail to Kanadský Slovák, 259 Traders Blvd. East, Suite 6, Mississauga ON L4Z 2E5

1993 - Birth of a Hockey Republic

Twenty years ago the young Slovak and Czech skaters playing at the 1993 IIHF World Championships in Sweden experienced the birth of the modern independent Slovak Republic in a tangible way.

On December 26th, 1992, the group of players began the competition as Team Czechoslovakia. The team, led by a young Slovak Pavol Demitra and a talented Czech David Vyborny, lost to Finland 5-2 in its opening game but then defeated the United States 6-5. The team from Czechoslovakia then lost its third game to host Sweden 7-2. The 1-1 tie against Russia on 30 December 1992 was the last international hockey game for Czechoslovakia.

Less than 48 hours later, on January 1st, 1993, the Slovak and Czech nations officially separated (often referred to as "the Velvet Divorce") and as of that day, the team name was changed to "The Team from the Czech and Slovak Republics". But the name change did not hamper the squad's prowess on the ice as in its first game under its new name the team defeated Japan 14-2. It continued with wins over Germany (6-3) and Canada (7-4) to end the round-robin event in third place and claim the bronze medal behind a talented Canadian team led by Paul Kariya and an impressive Swedish team with a record-setting

Peter Forsberg.

After victorious games following the team's name change, the Czechoslovak anthem was not played anymore. Instead the Slovak/Czech team was honored without a flag and the IIHF anthem was played. Although they continued the tournament as one team, the players were from two different countries from then on.

The separation on the ice that followed the 2013 tournament was somewhat bitter for the Slovaks. The Czech Republic was recognized by the IIHF as the formal successor to Czechoslovakia and remained in the

elite pool of hockey nations. Slovakia was considered a new country and so was sent to the cellar of the hockey world, having to work its way up by winning the championships in the lower divisions, year by year. The same fate awaited the senior team.

The Slovaks rampaged through the lower divisions with little difficulty and by 1996 were promoted to the A pool at the IIHF championships in Boston, USA. Six years later, a core of graduates of this first ever junior Slovak squad played on the senior team managed by Peter Stastny that won the Gold Medal at the World Championships in Gothenburg,

Sweden. (The team had already won silver in 2000).

The comeback on ice reflected the indomitable spirit determination of the entire new nation. At the separation of Czechoslovakia, several critics had prophesied a dismal future for the Slovaks, a few going so far as to predict an early economic collapse of the new country and re-integration with one of its neighbors. But Slovaks dug in and proved the pundits all wrong. Today Slovakia, despite its political and economic trials, is best off of all the former iron curtain countries.

It was through hockey that many Canadians and hockey fans from around the world became aware of this new country called Slovakia. Winning a global championship and producing star hockey players for the NHL brought much attention and recognition to the new nation. In 2011, Slovakia hosted the IIHF Championships, referring to itself as the "Hockey Republic" in promotional media ads. Not an empty gesture - Slovakia continues to live up to its chosen nickname, producing determined hockey players and hardworking citizens.

Happy 20th Birthday, Hockey Republic!!!

- Tichomir Miko

KHL NOTES

- Ilya Bryzgalov, goalie for the Philadelphia Flyers, has decided to end his sojourn with CSKA Moscow of the KHL and return to the United States, anticipat-

ing an end to the NHL lockout. In the Russian capital he had been backing up Slovak Rastislav Stana, the leading goalie in the KHL.

- Slovak goalie Ján Lašák is expected to sign a contract with Sparta Moscow where he will

join fellow Slovaks Branko Radivojevič, Jaroslav Obšut a Štefan Ružička. Lašák was the goalie for the Slovak Gold Medal team at the 2002 IIHF World Championships and played two seasons for Nashville Predators and their

affiliates. - Bratislava of the KHL won their first game of the New Year defeating Avtomobilist Yekaterinburg 3 - 1 in Bratislava. Goalie Jaroslav Janus was zeroing in on a league leading fifth shutout

when Slovak Rostislav Spirko, playing for Avtomobilist drove the puck past him with only 33 seconds in the game. Slovan has been missing its players of junior age Tomas Mikus and Marko Dano who were in Ufa playing for Team Slovakia.

Zuzulová Skis to Victory

December 29th, 2012 is a day Slovak Veronika Velez Zuzulová will never forget. The Bratislava native upset the world's favorites in Semmering, Austria to win a World Cup night slalom for her first career victory. A week earlier she had finished seventh at the World Cup Slalom races in Are, Sweden.

She trailed overall World Cup leader Tina Maze by 0.55 seconds after the opening leg but overtook the Slovenian with a near-flawless final run. Velez Zuzulova finished in a combined time of 1 minute, 37.28 seconds. Kathrin Zettel of Austria was 0.10 back. Maze was third, 0.20 behind; the rest of the field finished more than a second behind Velez Zuzulova.

"A while ago I was beginning to think that it's impossible to win one day," said the ecstatic 28-year-old Velez Zuzulova, who has been racing on the World Cup circuit since 2000. The win has vaulted her into third place in World Cup Slalom standings. During the off season, she married her French coach Romain Velez.

Slovak youngster Petra Vlhová finished in 11th place. The talented 17 year old earned her first world cup points for her performance and shows much promise.

The women's World Cup continues with two more slaloms - in Munich on Jan. 1 and a night race three days later in Zagreb, Croatia.

- Tichomir Miko

Sagan Slovak Cyclist of the Year 2012

Peter Sagan was honored with the title "Slovak Cyclist of the Year" by the Slovak Union of Cyclists following a successful 2012 season.

The 22 year old won the green jersey for points classification as well as three stages of the Tour de France. He won four stages at the Tour of Switzerland and five stages at the tour of California. Sagan finished in eighth place in the UCI (Union Cycliste Internationale) world rankings. He did not have much success

at the London Olympics as a solo racer, having to compete against entire teams. The native of Žilina is enjoying great popularity at home; Slovak cycling fans appreciate his efforts and successes. Sagan has spawned a renewed interest in cycling throughout the country.

Sagan's team Liquigas-Cannondale has changed ownership and will now be known as the Cannondale Pro Cycling Team. Cannondale is an American manufacturer which produces many different types of high-end bicycles, specializing in aluminum (rather than steel or titanium) and carbon fiber frames, a technology in which they were pioneers. "Not much has changed, the management of the team remains the same. We'll probably get

newly designed jerseys. My role will stay the same. This past year I was one of the leaders and it will be no different this coming season," said Sagan. The new team already began preparations in Tuscany before Christmas and will travel to the USA in January before heading to Argentina for the first race of the season, the Tour de San Luis, beginning on January 27th.

Among his goals in the upcoming season are the defense of the Green Jersey at the Tour de France and victories at some of the Spring Classics, such as the eight day Tour of California in May.

- Tichomir Miko

Slovakia at the World Juniors

Slovakia vs Canada

Team Slovakia cannot be faulted for lack of effort. Following the opening heartbreaker against the Russians (loss in overtime), the Slovaks lost another heartbreaker 6-3 to Canada. I say heartbreaker because the "chalani" were leading 2-0, and 3-1 holding victory in their grasp before Canada roared back to spoil the upset.

Slovakia wasted no time in getting on the scoreboard. Less than three minutes into the game Marko Dano scored on a beautiful play assisted by

Matus Matis and Tomas Mikus. The Slovaks did not let up the tempo and continued to play an aggressive game matching the Canadians in end to end rushes and defensive plays. At the fourteenth minute mark, JC Lipton was assessed a five minute penalty and game misconduct for checking to the head and neck area of Tomas Mikus. Slovaks made the best of the one man advantage to increase their lead with Mikus scoring on play from Dano and Martin Reway.

The Canadians returned to the ice for the second period re-

charged. Less than three minutes into the period Ryan Storme notched Canada's first goal of the game. But then team mate Anthony Camara was given a five minute major and game misconduct for charging Patrik Luza who left the ice on a stretcher. Seconds later, Ryan Storme was sent off for tripping and the Slovaks found themselves with a two man advantage which they did not let go to waste - Dano scored his second goal of the game, assisted by Emil Bagin, regaining Slovakia's two point lead. But the rest of the second period proved to be Slovakia's undo-

ing, as the Canadians roared back to score on two separate power plays and one equal sided goal to take a 4-3 lead. The Canadians added two more goals in the third period to ensure their victory.

Player of the Game for Slovakia was Marko Dano who scored two goals. Canada's player of the game was Mark Scheifele who scored the winning goal. The shots on goal were 30 for Canada and 28 for Slovakia, hardly a one-sided game.

Continued on page 11

Slovakia...

Continued from page 10

Slovakia vs. Germany

Slovak hockey fans were held breathless as Slovakia edged out Germany 2-1 in overtime. Had it not been for the brilliant play of the German netminder, the scoreboard might have told a different story. In the second and third period the Slovaks outshot the Germans 17-6 and 11-4 respectively.

Two minutes into overtime, Peter Ceresnak one-timed a blistering slapshot on a pass from Marko Dano and Martin Renway which found its mark at the back of the German net. Ceresnak plays for the Peterborough Petes of the OHL.

The Best Player of the Game for Slovakia was Bruno Mraz who scored the tying goal, taking the game to overtime and eventual victory. The German Player of the Game was the almost indomitable goalkeeper Marvin Cupper who plays for the Shawinigan Cataractes of the QJHL.

Slovakia vs USA

As predicted by the TV hockey pundits, the USA defeated Slovakia, sending the "chalani" to duke it out with Latvia and Finland for the right to stay in the elite division another year. What was unpredicted was the score – a walloping 9-3 romp.

The Slovaks were mired in mud for the first two periods, falling behind 8-2. In period three Slovakia began to show the form that had earlier threatened the Canadians and the Russians and held the Americans to a 1 – 1 draw but by then it was too late; too much damage had occurred in the first two periods. Cole Bardreau of the USA and Peter Ceresnak of Slovakia were best Best Players of the Game for their respective teams.

Slovakia vs Latvia

Slovakia had trouble with winless Latvia, narrowly defeating the Baltic nation 5 – 3. The determined Latvians outshot the Slovaks 40-27 but Slovak goalkeeper Adam Nagy shone with 37 saves while Andrej Bires and Marko Dano each scored a pair of goals. Bires was named Slovakia's Player of the Game. The victory assures Slovakia a spot at the next year's U20 championships in Malmo, Sweden and makes Slovakia's last game of the tournament against Finland meaningless.

Slovakia vs Finland

Finns were motivated, defeating the hapless Slovaks 11-4. It is difficult to get pumped up for a game that means little after having played five games in a row where everything was on the line – first advancement and then danger of relegation. Enough said about this debacle.

Afterthoughts and Next Year

Although Team Slovakia failed to advance to the elimination and medal rounds, its performance at the IIHF U20 Championships was far from dismal. Limited in resources (ice rinks, registered hockey players, etc) Slovakia still manages to threaten and occasionally upset the likes of Russia and Canada. At this championship, Slovakia almost toppled Russia in overtime and slugged it out with Canada, leading for more than half the game.

The 20 games played against teams in Slovakia's Extraliga since September helped the youngsters of Team Slovakia to mature as a team. This year Slovakia relied more on home grown talent, employing only two players from the North American Leagues – Peter Ceresnak of the Peterborough Petes and Martin Reway of the Gatineau Olympiques.

Coach Ernest Bokros must be commended for his leadership and tactics – the team played good basic hockey yet displayed creative outbursts that were rarely seen under Stefan Mikes the former coach. The team also played with far more discipline and restraint than in previous years, where games had occasionally been lost due to unnecessary penalties. There is no doubt this team played "smarter" than most in the past.

Next year's U20 championships in Malmo, Sweden should be at least as exciting as this year's for the Team from the Tatra Mountains. The optimism is very cautious, though. Slovakia will be losing a number of its best players to age, like Peter Ceresnak and Adam Nagy. At the last IIHF Under 18 championships, the Slovak team was relegated to a lower division so the talent pool remains a question mark. Coach Bokros faces an unenviable task of building a contender from slender resources, but he has shown that he can do it. Malmo is a year away but the work has already begun.

- Tichomir Miko

Up to 1200 Flee Prison with Presidential Amnesty

The amnesty that Slovak President Ivan Gasparovic declared on January 1 will relate to some 1200 people in the 5 million country, Gasparovic's spokesman Marek Trubac said according to information by yesterday's issue of daily Pravda, not the originally estimated 550 prisoners.

Justice Ministry spokeswoman Jana Zlatohlavkova said 753 convicts were released on Wednesday, Pravda.sk server wrote. Gasparovic granted the amnesty on the occasion of the 20th anniversary of establishment of the independent Slovak Republic. The pravda.sk server wrote that the decision covers those given both suspended and unsuspended sentences for criminal offences committed wittingly and out of negligence and carrying up to 18 months in prison.

The perpetrators are allegedly mainly young people under 18 and those serving their sentences in less strict prisons. According to the aktualne.sk server, Gasparovic also pardoned expulsion sentences imposed before August 1, 2004 on people who are now citizens of other EU states. Slovakia

was admitted to the EU in May of the same year.

Daily Sme wrote on its web site that Slovak prisons are now filled at 99 percent of their capacity, compared with 108 before the amnesty. Czech President Vaclav Klaus also declared an amnesty on January 1 also on the occasion of the 20th anniversary of the 10.5 million Czech Republic that may relate to an estimated more than 7400 prisoners. Some 3000 of them were released by midday yesterday.

President Ivan Gašparovič's Future Expectations

During the President's New Year's Day speech, President Ivan Gašparovič explained his expectations for Slovakia in the coming year, starting with addressing the economic crisis currently gripping the Eurozone. He stated that, "Today's crisis is also a crisis of the morals of the world's financial system and a crisis of the capability of politics to change the situation". As for 2013, Gašparovič praised the potential benefits of the European Union: "Today, Slovakia has the possibility to actively shape the face of integration and cooperation in the EU and to reform the organisation

and strive for win-win solutions within the Union. If we are ready to give up a part of our sovereignty, then we have the right to ask the other side to fulfil certain commitments" he said. The President remained optimistic about the outcome of the Eurozone credit crisis, adding that, "I am convinced that in the end the Union and the euro currency will come out of the current crisis even stronger because the current battle for survival of our union is a battle for peace in Europe and in the world." He continued on this theme throughout his speech, later stating that, "The future of Slovakia depends, to a great extent, on how we will be able to increase the productivity of our sciences and economics and make better use of our potential."

CNN Puts Kosice in Top 3 Destinations of 2013

The eastern Slovak city of Košice has started the year with not just the title of European Capital of Culture, but also a small accolade from the American News Agency CNN. They have put it as high as third in must visit destinations of this year. "The captivating eastern city of Košice, which offers a mix of Renaissance,

Baroque and Art Nouveau architecture, together with the French city of Marseille have been selected as the European capitals of culture 2013," describes the portal cnn.com. The festivities start on the 19-20 January, and there will be over 300 events throughout the year.

US State Secretary Hillary Clinton Congratulates Slovakia on its 20th Birthday

The US Secretary of State Hillary Clinton was the first to congratulate her Slovak counterpart Miroslav Lajčák on the occasion of the 20th anniversary of the establishment of an independent Slovak state. State Secretary Clinton "Stressed in her letter the successes Slovakia has achieved and the power of our alliance," stated the Slovak Foreign Minister. Hillary Clinton highly treasures the strong partnership between our two countries which is based on a strong bond of respecting human rights and the right to freedom. Moreover, she emphasised her pride in the two countries being such close allies in NATO and our ability to jointly work together on ensuring a secure future for people in Afghanistan.

Slovakia celebrates the 20th anniversary of the velvet split

Slovakia as we know it today celebrates 20 years of its existence on January 1, 2013. On this day in 1993, the Czech and Slovak Federal Republic (ČSFR) split up to give life to two new independent states: the Czech Republic and the Slovak Republic. The split of the ČSFR is often referred to as "the velvet break-up", since it was carried out by constitutional agreements without any violence, unlike in former Yugoslavia. The Slovak Republic was established on January 1, 1993, when the parliament and the cabinet at its joint session passed a statement regarding the emergence of the independent state. Ever since, January 1 has been a national holiday in Slovakia, marking the emergence of the country.

The velvet break-up was preceded by a number of meetings and negotiations between Czechoslovak, Czech and Slovak politicians and state institutions in the period between 1990 and 1992. On January 21, 1992, the Federal Assembly of the ČSFR (the federal parliament) did not pass two proposals of then Czechoslovak President Václav Havel: his amendment of the constitutional law on referendum and the constitutional law on passing the new Constitution of the ČSFR. Following that, on March 11, negotiations between the Slovak National Council and the Czech National Council (the national parliaments) over the organisation of the state were suspended, and newly-elected national parliaments were expected to resume.

The winners of the 1992 parliamentary elections, the Civic Democratic Party (ODS) in the Czech Republic, and the Movement for a Democratic

Slovakia (HZDS), led by Vladimír Mečiar, in the Slovak Republic, launched negotiations over the break-up.

On July 17, 1992 the Slovak parliament passed the Declaration of the Sovereignty of the Slovak Republic, a symbolic document, which was followed by the passing of the Constitution of the Slovak Republic on September 1. The Constitution became effective on October 1. The Federal Assembly passed the constitutional law on the dissolution of the ČSFR on November 25, 1992, which became effective on December 31, 1992, at midnight. The two governments also signed an agreement on the common proceeding of the passing of rights and duties from the work contracts of the state bodies and state organisations of the federation. During the very first day of its existence the Slovak Republic was diplomatically recognised by 93 states, among them the US, Russia, China, the UK, Germany and France. The first diplomat to submit official documents regarding diplomatic relations was the general consul of Germany, who did so 30 minutes after midnight between December 31, 1992 and January 1, 1993. The Slovak Republic was also admitted as a member of world organisations and institutions, such as the World Bank and the United Nations. Later, in March 1993, Slovakia became a member of CEFTA, the Council of Europe and others.

Since February 8, 1993, the official currency of the Slovak Republic was the Slovak crown, which was used until January 1, 2009, when it was replaced by the common European

currency.

On February 15, 1993, the Slovak parliament elected the first Slovak president, Michal Kováč, who ran as the candidate of the HZDS. The break-up of the ČSFR was a way out of an uncompromising situation, according to Milan Zemko from the Historical Institute of the Slovak Academy of Sciences. "In post-November 1989 Czechoslovakia it quickly became clear that there were very diverse ideas about the authentic federation," Zemko said in an interview with the SITA newswire, and explained that Czech politicians were talking about a so-called functional, significantly centralised federation, while Slovak politicians favoured a rather looser marriage.

As early as 1990 the Czechs and Slovaks engaged in the so-called hyphen war, after the Slovak side opposed the Czechoslovak Republic as a new name for the country, and demanded the name Czecho-Slovak Republic instead. In the end a compromise was reached whereby the name was passed without the hyphen in the Czech language and with it in Slovak. In multinational post-socialist states the break-up of federations previously ruled by centralised communist parties was part of the democratisation process, Zemko noted.

"In Central-Eastern Europe this was how the emancipation processes of smaller nations, which were launched as early as the 19th century, were rounded up," Zemko said.

Slovak Spectator

UNIGLOBE Enterprise Travel

VIKING RIVER CRUISES

Blanka

1221 Yonge Street (at Summerhill subway)
Toronto, M4T 1W4

Tel: 416 504 3800 Fax: 416 598 1311
Toll Free: 1 800 825 7577

Diana

Europe - 2013 Early Booking Discount: 2-FOR-1 cruise plus up to 2-FOR-1 airHurry—offer expires December 19, 2012.

blanka@premieregroup.com
dianab@premieregroup.com

TICO # 1810380

Go, See, Experience

LUBA HENDERSON Ph.D, M.B.A. Broker

24 Years of Honesty, Integrity & Professional Service

Experience, Knowledge, Results you can count on!

E-mail: lubahenderson@sympatico.ca

Sylvia's Bakery
Burlington

Find us at local farmer's market
Dundas - St. Catharines - Welland - Niagara Falls
Port Colborne - Milton - Georgetown

(905) 616 - 0624

car one
car rental & driver service

Prenájom už od : 15 EUR

TEL 011 421 907 70 92 91 www.carone.sk

Po celý rok - všetko od Eddie's
www.eddiesmarket.ca

- *Sušené ovocie
- *Mak
- *Kakao
- *Bonboniery
- *Vianočné pečivo
- *Veľký sortiment medu
- *Európske Konzervované výrobky
- *Minerálne vody
- *Európske haringy
- *Domáca kvasená kapusta
- *Údiarske produkty
- *Výber najkvalitnejšieho mäsa

1575 Dundas Street East, Mississauga, Ontario (905) 625 9617